

Målselv kommune

Kommuneplan Samfunnsdel
2015-2026

Faktagrunnlag med utviklingstrekk

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	3
1.1	Formål med planarbeidet	3
1.2	Planprogrammet	4
1.3	Samfunnsdelens satsingsområder	4
2	Hovedtemaer for samfunnsutvikling	4
2.1	Demografi, bosetting og senterstruktur	5
2.1.1	Planprogrammet	5
2.1.2	Befolkningsutvikling	5
2.1.3	Bosetting og senterstruktur	6
2.1.4	Innbyggerundersøkelsen/Ungdata	8
2.1.5	Kilder	8
2.2	Folkehelse og levekår	9
2.2.1	Planprogrammet	9
2.2.2	Dagens situasjon	9
2.2.3	Kommunale tjenester innenfor hovedtemaet	10
2.2.4	Utviklingstrekk fremover	14
2.2.5	Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser	15
2.2.6	Innbyggerundersøkelsen/Ungdata	16
2.2.7	Kilder	16
2.3	Kultur	17
2.3.1	Planprogrammet	17
2.3.2	Dagens situasjon	17
2.3.3	Utviklingstrekk fremover	18
2.3.4	Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser	20
2.3.5	Innbyggerundersøkelsen/Ungdata	20
2.3.6	Kilder	20
2.4	Næring, reiseliv, forsvar og sysselsetting	20
2.4.1	Planprogrammet	20
2.4.2	Dagens situasjon	21
2.4.3	Utviklingstrekk fremover	26
2.4.4	Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser	27
2.4.5	Innbyggerundersøkelsen/Ungdata	27
2.4.6	Kilder	27
2.5	Utdanning	27
2.5.1	Planprogrammet	27
2.5.2	Dagens situasjon	28
2.5.3	Utviklingstrekk fremover	30
2.5.4	Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser	31
2.5.5	Innbyggerundersøkelsen/Ungdata	31
2.5.6	Kilder	31
2.6	Samferdsel og infrastruktur	32
2.6.1	Planprogrammet	32
2.6.2	Dagens situasjon	32
2.6.3	Utviklingstrekk fremover	34
2.6.4	Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser	34
2.6.5	Innbyggerundersøkelsen/ Ungdata	34
2.6.6	Kilder	34

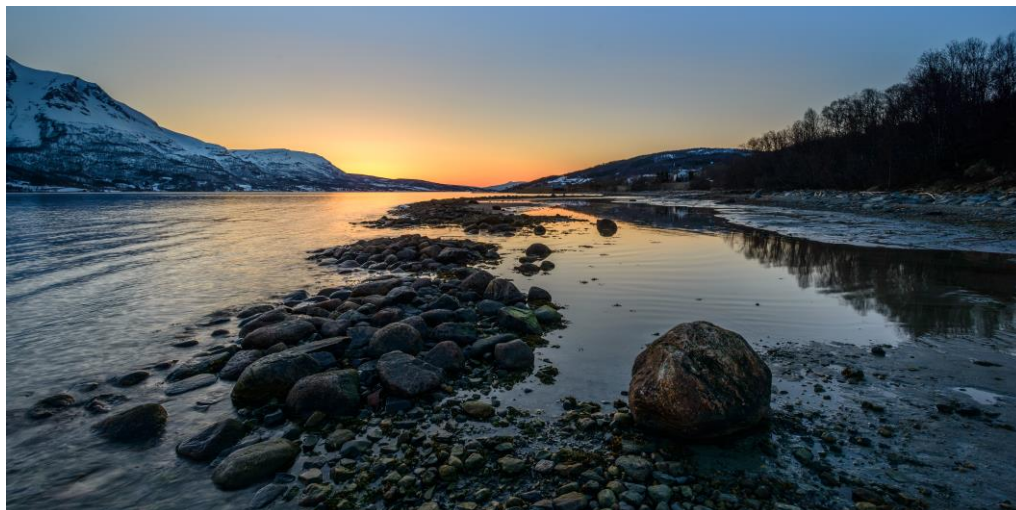
2.7 Samfunnssikkerhet.....	35
2.7.1 Planprogrammet	35
2.7.2 Dagens situasjon	35
2.7.3 Utviklingstrekk fremover	36
2.7.4 Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser	37
2.7.5 Innbyggerundersøkelsen/Ungdata	37
2.7.6 Kilder	37
2.8 Organisering av kommunale tjenester	38
2.8.1 Planprogrammet	38
2.8.2 Politisk struktur	38
2.8.3 Administrativ struktur	38
2.8.4 Styringssystemet	39
2.8.5 Dagens situasjon	40
2.8.6 Utviklingstrekk fremover	41
2.8.7 Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser	42
2.8.8 Innbyggerundersøkelsen/Ungdata	42
2.8.9 Kilder	42
3 Arealbruk og arealstrategi.....	43
3.1 Føringer for rullering av kommuneplanens arealdel	43
3.2 Status og utviklingstrekk	43
3.2.1 Kommuneplanens arealdel	43
3.2.2 Stedsutvikling Bardufoss	45
3.3 Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser.....	45
3.4 Innbyggerundersøkelsen/Ungdata.....	46
3.5 Kilder.....	46
4 Kilder.....	46

1 Innledning

1.1 Formål med planarbeidet

Planen skal gi overordnede mål og strategier for en langsiktig og bærekraftig utvikling av Målselv. Planarbeidet vil peke på styrker og forbedringspotensialer for å videreutvikle det gode lokalsamfunnet.

Foto: Cato M Olsen

Planprogrammet

Planprogrammet viser planens hovedtemaer og prosess med særlig fokus på medvirkning. Planprogrammet er vedtatt av kommunestyret den 10.04.14 i sak 32/2014 der åtte hovedtemaer for samfunnsutviklingen ble valgt.

1. Demografi og bosetning
2. Folkehelse og levekår
3. Kultur
4. Næring, reiseliv, forsvar og sysselsetting
5. Utdanning
6. Samferdsel og infrastruktur
7. Samfunnssikkerhet
8. Organisering av kommunale tjenester

Hvert tema innledes med et spørsmål som skal besvares i samfunnsdelen. Faktagrunnlaget er bygd opp med ett kapittel for hvert hovedtema. Her vil relevant informasjon bli presentert og vurdert for å gi grunnlag til å vedta visjon og handlingsprogram.

1.2 Samfunnsdelens satsingsområder

Plan- og næringsutvalget er styringsgruppe for planarbeidet. Gjennom prosessen med folkemøter, workshops og arbeidet i styringsgruppa, har tre satsingsområder pekt seg ut:

- ✓ Oppvekst
- ✓ Infrastruktur
- ✓ Folkehelse

Oppvekst

- ✓ Skape trygghet, tilhørighet og bolyst
- ✓ Skape gode læringsmiljø
- ✓ Tilrettelegge for tilbakeflytting
- ✓ Skaffe oss konkurransefortrinn gjennom gode oppvekstvilkår

Infrastruktur

- ✓ Skape et levedyktig landbruk
- ✓ Legge til rette for elektronisk kommunikasjon, veg, vann og avløp for å skape næringsutvikling, næringsetablering og bosetning
- ✓ Ta vare på kommunal eiendom

Folkehelse

- ✓ Bedre livskvalitet, bolyst og trivsel
- ✓ Satse på forebyggende tiltak som kan gi samfunnsøkonomisk gevinst

2 Hovedtemaer for samfunnsutvikling

I planprogrammet vedtok kommunestyret som nevnt åtte hovedtemaer for samfunnsutviklingen. Her følger status og utviklingstrekk innenfor hovedtemaene.

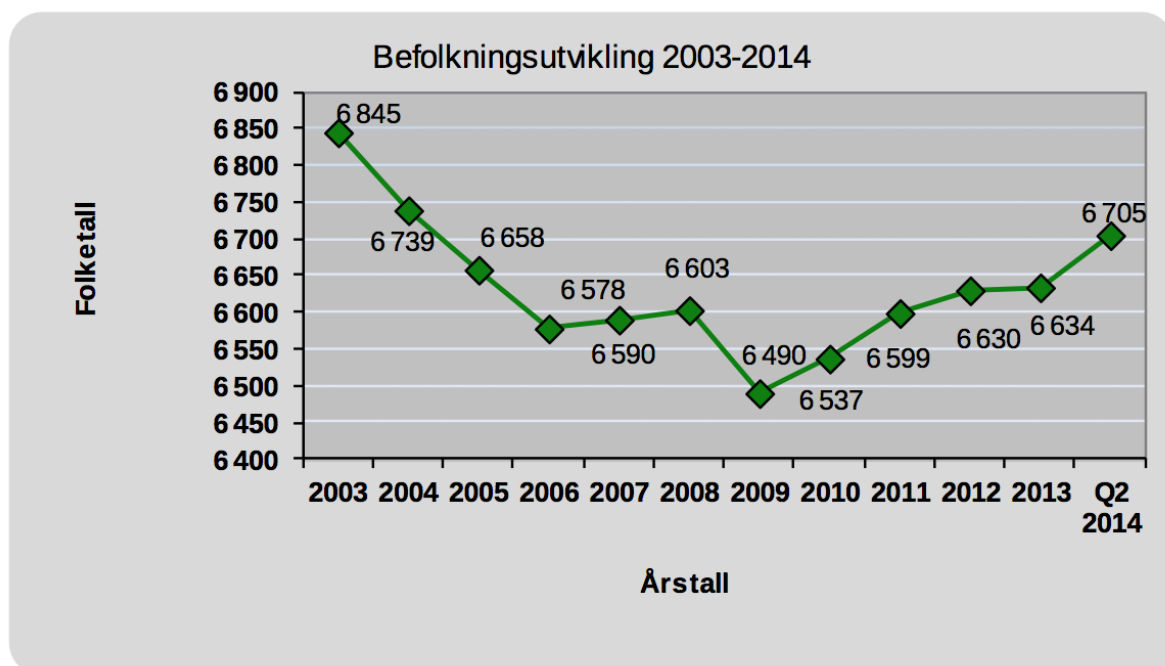
2.1 Demografi, bosetting og senterstruktur

2.1.1 Planprogrammet

Målselv har en desentralisert sentrumsstruktur med tilhørende bosetning og næringsliv. Planprogrammet stiller spørsmålet: Er dagens bosettings- og senterstruktur robust for fremtidas muligheter og utfordringer?

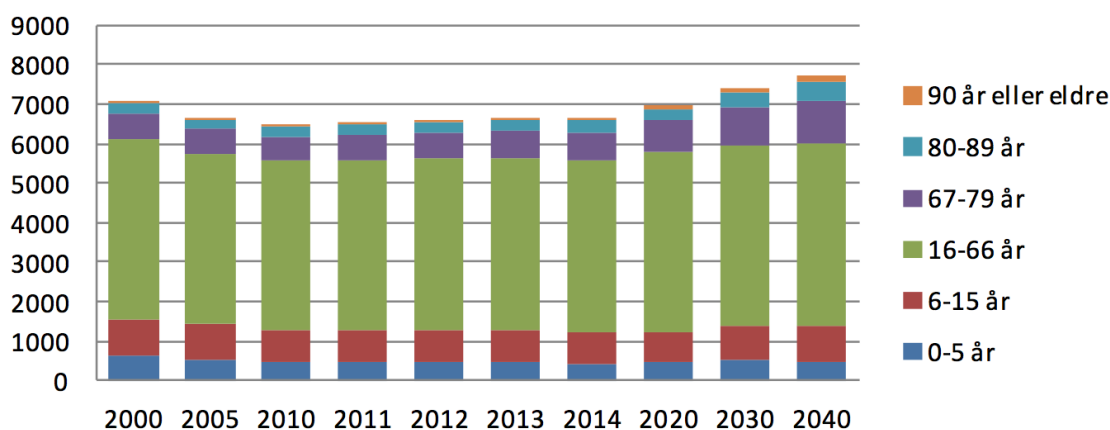
2.1.2 Befolkningsutvikling

Folketallet har økt jevnt siden bunnen ble nådd i 2009 med 6490 innbyggere. Økt folketall tilsier økte bevilgninger gjennom rammetilskudd og skatt, men samtidig øker også etterspørselen etter ulike tjenester fra kommunen.

Den største utfordringen i forhold til fremtidig økonomi er at økningen i folketallet i Målselv er betydelig lavere enn landsgjennomsnittet. Det betyr at Målselv kommune får en mindre del av det totale rammetilskuddet til tross for samme vekst i lønn og andre utgifter. For gruppa 0-5 år trekkes Målselv 5 millioner kroner i 2014 med bakgrunn i lavere vekst enn nasjonalt.

Aldersfordelt historisk folkemengde og framskriving

Årstall	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2020	2030	2040
0-5 år	640	500	456	439	440	442	420	477	505	488
6-15 år	897	924	836	829	825	811	784	750	852	871
16-66 år	4586	4335	4272	4321	4348	4377	4392	4539	4580	4632
67-79 år	646	611	629	654	674	674	701	841	965	1104
80-89 år	243	252	267	272	267	279	284	288	408	496
90 år eller eldre	42	36	50	48	45	47	53	60	74	128
Totalt	7054	6658	6510	6563	6599	6630	6634	6955	7384	7719

Veksten i folketallet kommer i gruppa 16 år og eldre. I gruppa 66+ viser det seg at gruppa 80 år og eldre har en liten økning. Kommunens befolkningssammensetning endres om man ser perioden 2009 til 2014 under ett. Trenden er at de yngste gruppene minker, mens de eldre øker. Denne endringen i sammensetningen forventes å bli sterkere utover i prognoseperioden og vil medføre økt behov innenfor pleie- og omsorgstjenesten på ulike nivåer. Det blir viktig å planlegge i god tid for fremtidens behov, både i forhold til omfang og kvalitet, innenfor de gitte økonomiske rammer.

Statistisk sentralbyrå utarbeider befolkningsframskrivninger på lavt, middels og høyt nivå. Alle alternativene viser befolkningsvekst. Kommunen legger middels vekst til grunn i sitt arbeid, selv om prognosene er høyst usikre og basert på historiske utviklingstrekk siste ti år.

Det flerkulturelle har alltid preget lokalsamfunnet. I dag er det samiske mest synlig ved reindriftsnæringen og Sameskolen i Troms. I tillegg har kommunen arbeidsinnvandrere fra mange nasjoner, et asylmottak med ca 115 plasser og bosatte flyktninger.

2.1.3 Bosetting og senterstruktur

Fra tidligere tider har Målselvsamfunnet vært knyttet til primærnæringene med Målsnes som et naturlig knutepunkt. På 1800-tallet ble innlandet tatt i bruk til gårdsdrift og Målselva ble en viktig transportåre for trelast og jordbruksvarer som skulle til kysten. Tyngdepunktet flyttet seg til Olsborg/Moen. Tradisjonelt har innbyggerne bodd langs elver og sjø med

seterdrift på fjellet. Dette gjenspeiles i eiendomsstrukturen med lange og relativt smale landbrukseiendommer. Landbruket har alltid vært viktig for sysselsettingen.

Flyplassen ble anlagt på Fossmoen på slutten av 30-tallet og lokalisering ble valgt av sikkerhetsmessige årsaker. Under 2. verdenskrig ble infrastrukturen styrket av tyskerne. Da freden kom overtok forsvaret områdene. En sterk militær satsing i nord har forskjøvet tyngdepunktet til Bardufoss, som i dag er regionsenter på nivå 3.

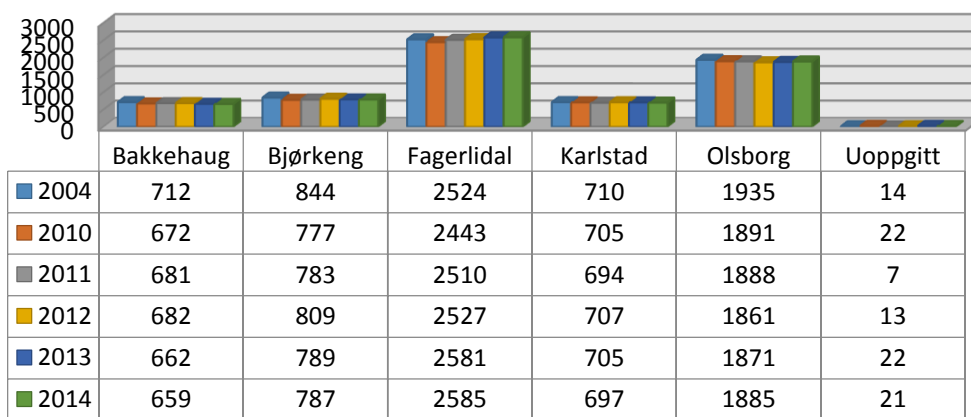
Selv om Målselv er en langstrakt kommune bor over halvparten av innbyggerne på strekningen Olsborg-Heggelia, og over to tredjedeler av arbeidsplassene ligger på samme strekningen. I innbyggerundersøkelsen kom det frem at prisnivået på sentrumsnære boliger oppfattes som høyt.

Olsborg gjennomgår en stor endring nå. Ungdomsskolen har allerede flyttet, mens Bardufoss Høgtun videregående skole flytter til Rustahøgda når nyskolen står ferdig.

Kommuneadministrasjonen er vedtatt flyttet på sikt. Kommunestyret har også gjort vedtak om å legge ned Målselv syke- og aldersheim og bygge ut Målselvtunet i stedet. Det er gjort betydelige investeringer i teknisk og sosial infrastruktur i området. Dette er en ressurs i fremtidig utvikling av området.

Befolkningsutvikling etter skolekrets viser at kun Fagerlidal har vekst siste fem og ti år. De siste tre årene har også Olsborg vekst, mens de øvrige skolekretsene har nedgang siste tre, fem og ti år.

Fordeling etter skolekrets pr. 1. januar

Flere eldre etterspør mindre og lettstelte leiligheter med livsløpsstandard i gangavstand til butikk i fellesskap med andre i samme livssituasjon.

Veksten i folketallet nasjonalt og lokalt forventes å være knyttet til arbeidsinnvandrere og bosatte flyktninger. Sentraliseringen som pågår over hele landet inn mot byer, regionsentre og kommunesenter forventes å fortsette.

Kommuneplanens arealdel legger til rette for en videreføring av dagens samfunnsstruktur basert på naturgrunnet og eksisterende sysselsettingsstruktur. Alle skolekretser har fått

satt av areal for boligbygging i felt eller som utvidelse av eksisterende boligområder i gangavstand til skole/barnehage og utbygd infrastruktur. Ved områderegulering Andslimoen vil kommunen ha ledige arealer til storhandel og større industrietableringer.

2.1.4 Innbyggerundersøkelsen/Ungdata

Innbyggerundersøkelsen gir lave skår på spørsmål om mulighet for å skaffe egen enebolig, rekkehus eller leilighet i Målselv. Tilgangen på boligtomter skårer høyere.

Når det gjelder sentrumsutvikling ved Bardufoss sentrum og ivaretagelse av andre tettsteder i kommunen viser undersøkelsen en del misnøye rundt servicetilbudet og manglende tilgang på tilrettelagte møteplasser der en kan treffe andre.

Blant ungdomsskoleelevene er litt over halvparten fornøyd med lokalmiljøet sitt, noe som er lavt på landsbasis. Svarene kan knyttes til manglende kollektivtilbud og fritids/ungdomsklubb.

2.1.5 Kilder

- Kommuneplanens arealdel 2012-2025
- Bioregion Målselv
- Statistisk sentralbyrå
- Innbyggerundersøkelsen
- Utkast til budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018

2.2 Folkehelse og levekår

2.2.1 Planprogrammet

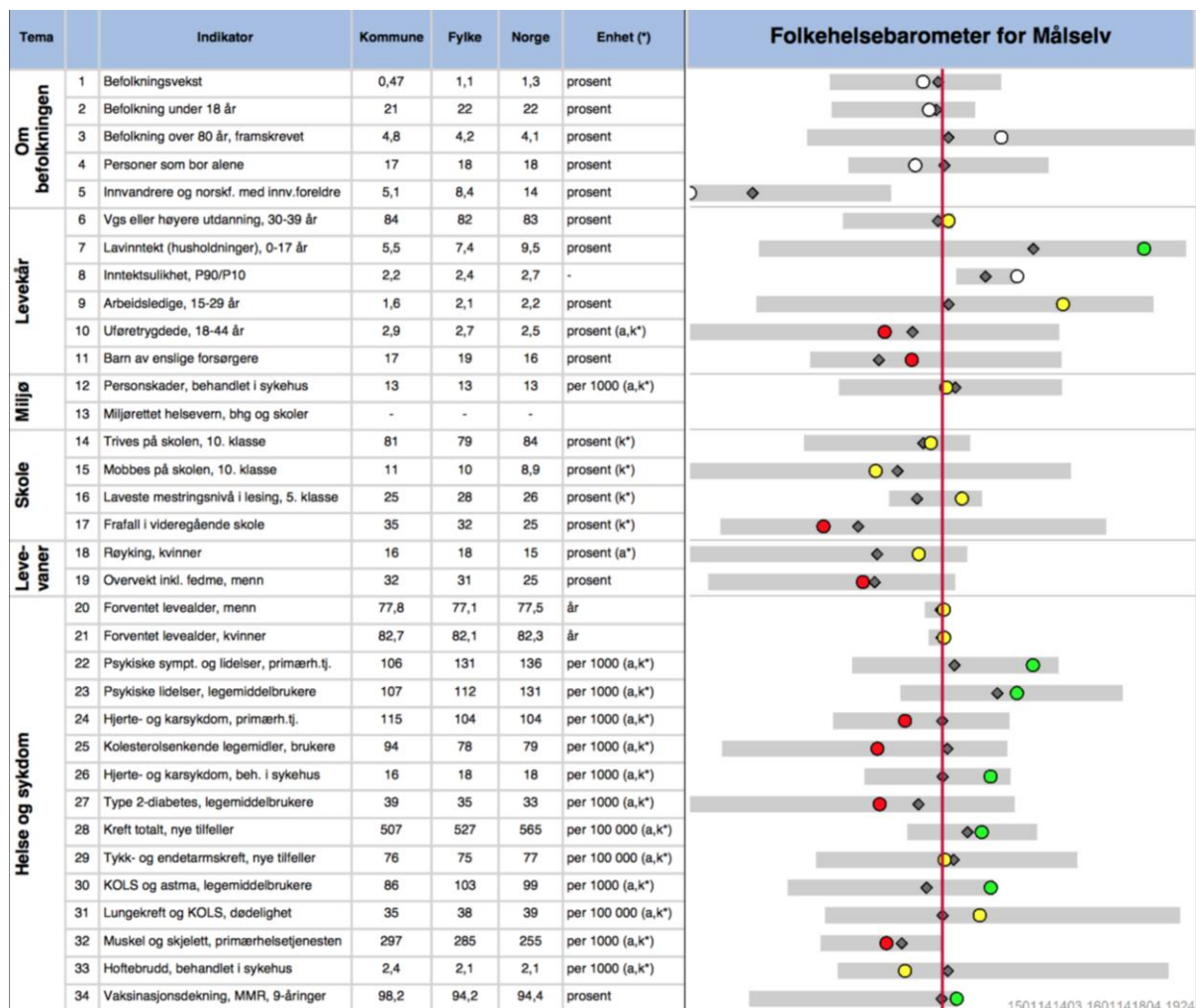
Hvordan kan folkehelseperspektivet gjennomsyre all kommunal virksomhet fra plan til handling og tjeneste?

Folkehelse er både et hovedtema og et satsingsområde. Folkehelseperspektivet «helse i alt vi gjør» skal gjelde for all kommunal virksomhet for å skape et Målselvsamfunn som er helsefremmende, inkluderende og anerkjennende med aktive og robuste innbyggere. Alle har ansvar for folkehelsen. I helse- og sosialsektoren har fokuset flyttet seg fra reparasjon til forebygging. Folkehelsearbeidet er vanskelig å måle i kroner eller effekt siden alternativet ikke er kjent.

Folkehelsearbeidet følger sektorprinsippet, det vil si at alle sektorer har ansvar for folkehelsearbeid innen sitt fagfelt. Likevel har vi valgt å fokusere ekstra på helse- og sosialsektoren som jobber kontinuerlig med helserelaterte arbeidsoppgaver.

2.2.2 Dagens situasjon

Folkehelseprofilen er en nasjonal kartlegging og systematisering av offentlige data som presenteres av folkehelseinstituttet hvert år.

Folkehelseprofil 2014 for Målselv

- Grønn verdi betyr at vi med høy grad av sikkerhet kan si at kommunen ligger bedre an enn landet som helhet
- Rød verdi betyr at vi med høy grad av sikkerhet kan si at kommunen ligger dårligere an enn landet som helhet
- Gul verdi forteller at vi ikke med sikkerhet kan si om kommunen ligger dårligere eller bedre an enn landet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- | Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket

2.2.3 Kommunale tjenester innenfor hovedtemaet

2.2.3.1 Familieenheten

Familieenheten består av barneverntjenesten, helsetasjon, psykisk helsetjeneste for barn, legetjeneste, fysioterapitjeneste og miljørettet helsevern/samfunnsmedisinske oppgaver. Hovedmålgruppa for familieenheten er barn, ungdom, voksne og deres familie. Barn som har behov for kommunale tjenester skal ha en dør inn.

Tjenesten i familieenheten har vokst og krav til tjenesten har endret seg. Det er trangbodd ved helsesenteret og barneverntjenesten har lokaler der leiekontrakten utgår i 2016. Det er planlagt at fysioterapitjenesten skal flytte inn i lokaler ved byggetrinn 2 Målselvtunet. Familieenheten må bidra i arbeidsprosessen med byggetrinn 2 Målselvtunet og utrede lokaler for barneverntjenesten.

Målselv kommune har økende netto driftsutgifter pr innbygger i kommunehelsetjenesten sammenlignet med landet for øvrig. Administrasjon antar at dette kan ha sammenheng med drift legetjeneste. Sammenlignet med landet for øvrig har Målselv kommune god legedekning. Erfaringen er at flere etterspør fastlege i kommunen. Dette kan ha sammenheng med at Målselv er en forsvarskommune. Flere oppholder seg i kommunen og benytter våre tjenester, men er ikke folkeregistret her. Derfor har kommunen gradvis økt antall fastlegehjemler.

Rapporten "Legetjenesten i Målselv" datert 31.oktober 2013 konkluderer med at Andslimoen legetjeneste har behov for utbygging og flere legehjemler, da pasientene i kommunen ikke har et reelt valg ved bytte av fastlege. Øverbygd legetjeneste har behov for utskifting av gammelt utstyr. Samhandlingsreformen og fastlegeforskriften har medført økte krav til fastlegene. Arbeidsgruppa anbefaler at organiseringen med to avdelinger opprettholdes. Om det skulle bli vanskelig å rekruttere fastleger til Øverbygd må det på nytt vurderes etablering av utekontor. I sak 112/2013 vedtok kommunestyret at det fortsatt skal være to selvstendige avdelinger, Øverbygd og Andslimoen.

Årsverk helsesøster viser god dekning for gruppen 0-5 år. Dette kan ha sammenheng med lavere fødselstall og helsesøstre i alle stillinger. Helsestasjonen har 100 prosent oppmøte og storparten av familiene følger vaksinasjonsprogrammet. Ungdom etterspør økt tilbud fra skolehelsetjenesten.

Antall årsverk i fysioterapitjenesten er bra sammenlignet med mange andre kommuner, men i forbindelse med samhandlingsreformen forventes det stadig mer av kommunene ifht forebygging og rehabilitering. Satsing på hverdagsrehabilitering er et område som er svært aktuelt i forbindelse med at det blir flere eldre. Dette vil kreve mer ressurser – både fysioterapi og ergoterapi, som vi ikke har pr i dag.

Målselv kommune ligger noe under landet for øvrig på netto driftsutgifter i barneverntjenesten. Barneverntjenesten har slitt med fristoverskridelser, men ligger over landsgjennomsnittet når det gjelder antall barn med tiltak og utarbeidet plan.

2.2.3.2 Bo- og oppfølgingsenheten

Denne tjenesten består fra 2015 av psykisk helsetjeneste for de over 18 år og hele tjenesten for funksjonshemmede, samt bevillingspolitikken.

Psykisk helsetjeneste yter tjenester til de som i så stor grad har svikt i sin mentale helse at det krever mer hjelp og omsorg enn det familie og sosialt nettverk kan gi. Tjenesten skal også arbeide for å øke forståelse og fremme åpenhet for psykiske lidelser. Tjenesten er delt inn i Åpen omsorg (individuell oppfølging, støttekontakter, omsorgslønn), BOA (heldøgnsbemannet rus- og psykiatrilog) og Målselv Dagsenter (rusfritt, sosialt treffsted og aktivitetssenter). Åpen omsorg har flyttet fra helsesenteret til Øverli i år. Dermed er hele psykiske helsetjeneste samlet på samme sted. Dette gir mulighet for å vurdere organiseringen av tjenesten på nytt.

Tjenesten for funksjonshemmede består av to saksbehandlere og to miljøarbeidertjenester (Andslimoen miljøarbeidertjeneste og Moen miljøarbeidertjeneste). Miljøarbeidertjenestene har heldøgns bo- og omsorgstiltak for til sammen 11 brukere. I tillegg følger de opp en del

brukere som bor i egne boliger utenfor bofellesskapene. Et kommunalt avlastningstilbud er knyttet til Andslimoen miljøarbeidertjeneste.

Det arbeides for å få på plass et nytt bofellesskap med flere leiligheter for å gi tilbud til noen som i dag er hjemmeboende og noen som er i bofellesskap i dag. Det gir mulighet for å bruke personal og økonomi på en bedre måte.

Eldre i Målselv får tilbud fra PRO mens de yngre får tjenesten fra Psykisk helsetjeneste. Det er derfor vanskelig å sammenligne med Kostra-tabeller, der alt går under pleie og omsorg. Antall brukere i gruppen 0-66 år er omtrent på nivå med sammenlignbare kommuner og landet for øvrig. Tiltakene på aktivisering/støttetiltak er mye rimeligere enn ellers i landet.

2.2.3.3 NAV

I den kommunale delen av NAV gis det tjenester innenfor

- Lov om sosiale tjenester. Økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogrammet og økonomisk rådgivning/gjeldsrådgivning.
- Introduksjonsloven (flyktninger)
- Lov om helse- og omsorgstjenester (tjenester innenfor rusområdet)

NAV har stort fokus på rask avklaring og arbeid først, med et spesielt fokus på ungdom slik at det ikke blir gående passiv. Tjenesten har organisert seg med et ungdomsteam som har tett oppfølging av alle ungdommer under 25 år som henvender seg til NAV. I tillegg gjennomføres det et stort ungdomsprosjekt, UngKraft, over tre år. Dette prosjektet finansieres av Arbeids- og Velferdsdirektoratet og er for ungdommer som trenger enda tettere oppfølging på flere plan. I første omgang har prosjektet fokus på ungdommer som har eller står i fare for å droppe ut av skole eller arbeidsliv. De kartlegges, skolerer i kosthold og økonomi, og utprøves i bedrifter for deretter å lage en karriereplan. UngKraft har nærmere 30 bedrifter i "banken" som har skrevet avtale på at de vil ta imot ungdommer i praksis. Det er tett samarbeid med Oppfølgingstjenesten og den videregående skolen.

2.2.3.4 PRO-tjenesten

Målselv har et godt utbygd totaltilbud for heldøgns pleie og omsorg sammenlignet med andre kommuner i Norge. PRO består av øvre og nedre distrikt.

I PRO Øvre er det et sykehjem med kjøkken, aktivitør, kjøkken, vaskeri og vaktmester. Det er ti sykehjemsplasser og femten plasser på omsorgssenteret. Totalt 32,73 årsverk er tilknyttet enheten.

I PRO Nedre er det to sykehjem, hjemmetjeneste, omsorgsboliger, kjøkken, vaskeri og vaktmester. De to sykehjemmene er MSAH med 45 sykehjemsplasser og Målselvtunet åtte plasser som er tilrettelagt for demente. Pensjonæravdelinga på MSAH med fem plasser skal legges ned. Det er 89,39 årsverk tilknyttet PRO Nedre.

Med utgangspunkt i demografien og geografiske avstander konkluderer Telemarksforskning (TF-rapport nr. 339 2014) med at det er hensiktsmessig med en geografisk inndeling av tjenesten, og at strukturendringer bør skje i PRO Nedre distrikt. Målselvtunet bør utbygges med tanke på framtidig nedleggelse av MSAH.

For å sikre en fremtidsrettet struktur ble det i kstyresak 49/2014 vedtatt at det skal utarbeides en helhetlig plan for framtidens PRO-tjeneste på bakgrunn av rapporten fra Telemarksforskning. Planen skal inneholde plan for utbygging av Målsvtunet og utfasing av MSAH på sikt. "Det må legges til rette for at planlagt utbygging av Målsvtunet kan være trinn 1 i en større prosess". Saksfremlegget beskriver utredninger, vurderinger, økonomi og vedtak med utgangspunkt i bygging av 16 nye sykehjemsplasser på Målsvtunet. I opprinnelig vedtak har det ikke vært fokus på enhetlig plan for framtidens pleie- og omsorgstjeneste.

Utvidelse av Målsvtunet ble tatt opp i kommunestyret i sak 82/14 06.11.14. I saksutredningen står det blant annet:

- Noen norske kommuner har prøvd ut den danske «Frederica-modellen». Fokuset er på hverdagsrehabilitering for å beholde ferdigheter. Det vektlegges fysisk aktivitet og utvikling av sosialt nettverk. De eldre gis hjelp til selvhjelp noe som gjøres ved å yte en stor innsats på et tidlig tidspunkt gjennom kursing og trening for å klare seg hjemme lengst mulig. I den helhetlige planen vil mer systematisk tilnærming for forebyggende arbeid bli vurdert.

- Organisering og drift av ØSO bør ses i sammenheng med antall sykehjemsplasser som skal bygges ut ved Målsvtunet. Det må også tas stilling om det i fremtida skal være sykehjemsplasser i kombinasjon med omsorgsboliger ved ØSO. Dersom det legges ned sykehjemsplasser, må/bør disse flyttes til Målsvtunet.

- Å drifte to sykehjem i Målselv kommune kontra tre vil gi positiv effekt i form av flere ulike momenter – mer kompakt tjeneste, større samordning mellom avdelingene, fysisk bedre arbeidsmiljø og en institusjon tilpasset framtidens utfordringer og pasienters behov. De økonomiske konsekvensene ved å bygge nytt sykehjem vil uansett være betydelige, både ved bygging av de opprinnelige planlagte 16 plassene og ved en helhetlig utbygging i en prosess. Dersom det skal utredes alternativ løsning, for eksempel bygging av nytt sykehjem, legekontor og fysioterapilokaler samlet i ett bygg / kompleks, vil dette kreve utredning av betydelig omfang.

Kommunestyret hadde tre alternativer å velge mellom:

1. Utbygging av 16 sykehjemsplasser på Målsvtunet
2. Trinnvis utbygging på Målsvtunet med 16 sykehjemsplasser i første byggetrinn
3. Et totalprosjekt med 48 sykehjemsplasser ved Målsvtunet i en prosess

Kommunestyret vedtok alternativ tre, et totalprosjekt ved Målsvtunet i en prosess. I tillegg til 48 sykehjemsplasser innbefatter prosjektet fysioterapiavdeling, hovedkjøkken, avskjedsrom og dagsentertilbud for eldre. Kostnader innarbeides i langtidsbudsjettet 2015-2018.

2.2.3.5 Sjumilssteget

Sjumilssteget for barn og unges beste er en modell utarbeidet av Fylkesmannen i Troms for å oppfylle FNs barnekonvensjon. Denne konvensjonen inngår i Norges lover og er ikke knyttet til bestemte forvaltningsnivå eller spesielle tjenester i kommunen.

Målselv etablerte en tverrfaglig og tverrenhetlig arbeidsgruppe, med visjonen «Målselv mulighetsland for barn og ungdom, her skal alle bli sett og hørt», som kartla kommunens tjenester og utfordringer overfor målgruppen. På bakgrunn av dette er Barne- og ungdomsrådet etablert. Høsten 2012 ble metoden «Tverrfaglig møte» innført i kommunens barnehager og oppvekstsenter. Dette er et treffpunkt for foresatte, ansatte i skole/barnehage og fagpersoner (PPT, helsestasjonen og barnevernstjenesten) for tverrfaglig råd og veiledning i forhold til en undring en har overfor barnet i barnehage/skole. Tiltaket anses å være tidlig intervensjon og av forebyggende karakter.

2.2.3.6 Frisklivssentralen

Frisklivssentralen er en forebyggende og helsefremmende kommunal helsetjeneste med tilbud om hjelp til å endre levevaner, primært innenfor områdene fysisk aktivitet, kosthold og tobakk.

Målgruppen er personer som har behov for støtte til å endre levevaner pga økt risiko for, eller begynnende utvikling av, sykdommer eller plager som kan relateres til levevaner.

Frisklivssentralen har fokus på helsefremmende faktorer og mestring av egen helse.

Frisklivssentralen er organisert under fysioterapitjenesten og er 0,3 årsverk av den ene fysioterapeutstillinga. I tråd med samhandlingsreformen og økt satsing på forebyggende arbeid – har frisklivssentralen en viktig rolle i helsetjenesten. Det vil være behov for økt ressurs – samt kompetanse innen kosthold og ernæring.

2.2.3.7 Ivaretagelse av veteranfamilier

Målselv kommune er en stor forsvarskommune med større andel av foreldrene som tjenestegjør i utlandet enn sammenlignbare kommuner. Kommunen deltar i et interkommunalt prosjekt som handler om ivaretagelse av veteranfamilier, i sammenheng med riksrevisjonens rapport ”I tjeneste for Norge” Dette arbeidet har som mål å utarbeide kunnskap/ bevissthet blant annet om barnas påvirkning av å ha en mor eller far ute på oppdrag /i tjeneste.

2.2.4 Utviklingstrekk fremover

Kommunal virksomhet

Presset på barn og unge med deres familier er stort. Barne- og ungdomsrådet har satt fokus på behovet for økte ressurser til skolehelsetjenesten. I dag kan det være vanskelig å få en avtale med skolehelsesøster på grunn av liten kapasitet. Samtidig er det viktig å fokusere på veiledning av hele familien. Dette er noe både helsestasjonen og barnevernstjenesten ønsker fokusere mer på fremover. Barnevernstjenesten ønsker å bli mer synlig, spesielt overfor elevene på mellomtrinnet. Flere barn med alvorlige funksjonshemminger overlever fødsel og bedre behandling gir økt levetid. Dette gir et økende behov for heldøgns tilbud samt avlastning.

Ensomhet kan bli et økende samfunnsproblem for de som faller litt utenfor samfunnet. Kommunens geografi kan forsterke problemet for de som ikke har helse eller økonomi til å delta i sosiale eller fysiske aktiviteter. Flere med funksjonsnedsettelse mangler et aktivitetstilbud.

Fylkesmannen i Troms har ved flere anledninger påpekt utfordringen som ligger i "rettighetssamfunnet". Med loven i hånd kan det kreves, noe som i stor grad påvirker den kommunale tjenesteproduksjonen innenfor flere enheter.

Den største befolkningsøkningen er forventet blant de eldre. Mange er friske, men i gruppen 80 + kan det være behov for hjelpetiltak. Det forventes økning i demens og kreft og nye behandlingsmetoder gjør at flere overlever alvorlig sykdom med påfølgende behov for rehabilitering. PRO registrerer en økning i brukere i yngre aldersgrupper, noe som allerede krever betydelige ressurser. Økningen i behovet vil gi utfordringer når det gjelder rekruttering av personell.

Fredericia-modellens fokus på hverdagsrehabilitering kan være ett virkemiddel for å sikre at stadig flere eldre kan bo hjemme eller i eldreboliger/leilighetskomplekser som et alternativ til institusjon. Det er nødvendig for PRO også i Målselv å tenke nytt og alternativt for å møte utfordringene. KS mener bruk av teknologi ("velferdsteknologi") i pleie- og omsorgstjenesten kan være et viktig bidrag i møtet med samfunnets omsorgsbehov.

En utredning skal avgjøre hvilken type plasser det skal være ved ØSO i fremtiden, sett i sammenheng med utbyggingen av Målselvtunet. Utredningen vil gi grunnlag for å avgjøre om det fortsatt skal være både sykehjems- og omsorgsplasser, eller bare omsorgsplasser. I tillegg må institusjonsplasser og hjemmetjenesten ses på under ett. Trenden er at de fleste ønsker å bo hjemme lengst mulig. Ut i fra det må hjemmetjenesten bygges ut samtidig som det blir økt satsing på hverdagsrehabilitering. Dette vil gjøre hjemmeboende i best mulig stand til å ta vare på seg selv lengst mulig.

Samhandlingsreformens mål var å øke fokuset på forebygging, samhandling og tidlig behandling. Stadig flere helsetjenester skal tilbys av primærhelsetjenesten. Kortere liggetid ved sykehusene stiller økte krav i forhold til kompetanse og kvalifiserte fagfolk på jobb. Rapporten utarbeidet om legetjenesten viser at oppgavene blir stadig mer sammensatte og det er mange offentlige legeoppgaver fastlegen skal dekke. Det er ønskelig med flere profesjoner inn i tilbudet for å dekke behovet.

Sivilsamfunnet

Den innsatsen frivillige utfører er viktig for fremme av velferd og folkehelse. Fokuset på eldrebølgen er ofte knyttet til økt pleiebehov, men den eldre generasjonen er stadig friskere. Mange bidrar med store ressurser til lokalsamfunnet gjennom frivillig arbeid og avlastning for yngre familiemedlemmer.

Universell utforming

Det er et nasjonalt mål at Norge skal være universelt utformet til 2025. Det innebærer at personer med ulike typer funksjonsnedsettelse skal kunne bruke offentlige rom selvstendig.

2.2.5 Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser

Kommunen har utredet legetjenesten og PRO-tjenesten. Fastlegens oppgaver har økt som en følge av samhandlingsreformen. Dette stiller større krav både til kompetanse og areal. Det er ett ønske om å utvide tilbudet med å inkludere flere fagprofesjoner.

Telemarksforskning utredet PRO-tjenesten (se kapittel 9 Organisering av kommunale tjenester) på oppdrag fra kommunen. Flere oppgaver skal utføres i hjemmet. Med et økt fokus på hverdagshabilitering kan flere bo hjemme eller i mindre lettstelte leiligheter. Det vil frigjøre institusjonsplasser til de sykeste.

2.2.6 Innbyggerundersøkelsen/Ungdata

Målselv skårer bedre som oppvekstmiljø for barn og unge enn som bosted for eldre. 95 prosent av elevene trives på skolen, og minst 91 prosent oppgir å ha minst en fortrolig venn. Naboskap og sosialt fellesskap blir verdsatt, men andre møteplasser savnes. Naturen byr på rike muligheter for friluftsliv, men med begrenset tilrettelegging.

2.2.7 Kilder

- Rapport legetjenesten i Målselv, 31.oktober 2013.
- Rapport PRO-tjenesten, Telemarksforskning (TF-rapport nr. 339 2014)
- Innbyggerundersøkelsen
- Ungdata
- Utkast budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018
- Saksutredning kstyresak 49/14 om PRO-tjenesten og 82/14 Utvidelse av Målselvtunet
- Folkehelseprofilen 2014, Folkehelseinstituttet

2.3 Kultur

2.3.1 Planprogrammet

Planprogrammet spør: Hvordan kan det allsidige kultur-, idretts- og friluftslivet styrkes og videreutvikles?

Målselv har et rikt kultur- og organisasjonsliv. I dette kapitlet defineres kultur vidt og inkluderer kultur, idrett, friluftsliv, religiøst arbeid og generelt frivillig arbeid.

2.3.2 Dagens situasjon

Lag og foreninger

Målselv kommune har et rikt og aktivt kultur- og organisasjonsliv. Det er registrert rundt 100 frivillige lag og foreninger i kommunen. Dette er både idrettslag, likemannsorganisasjoner, religiøse og humanitære organisasjoner. Med utgangspunkt i beregningsgrunnlaget KS bruker for frivillig arbeid, utføres det omtrent 200 årsverk frivillig arbeid i Målselv pr. år. Den frivillige delen av kulturlivet er i hovedsak dugnadsbasert. Her møtes folk til felles interesser på tvers av alder og geografi. Kommunens skoler fungerer i stor grad som kulturbygg på fritiden, i tillegg er det registrert 50 kulturbygg i Målselv.

Idrett og friluftsliv står sterkt i kommunen med et rikt og allsidig tilbud. Kommunens innbyggere har til sammen 2211 idrettsmedlemskap i 2013. Tallet er knyttet til aktivitet og en person kan ha flere medlemskap

Kommunens tilbud

Kommunen har bibliotekdrift med tre filialer, Målselv bibliotek, Høgtun bibliotek og Øverbygd bibliotek. Biblioteket har det høyeste utlånet i regionen, og det nest høyeste i Troms fylke. Biblioteket er et lavterskeltilbud. I tillegg til å gi godt tilbud til innbyggerne

generelt, gir biblioteket et spesielt tilbud for kulturell og formell læring til barn, eldre, asylsøkere, skoler, Forsvaret og studenter.

Spillemiddelordningen forvaltes av kommunen.

Kulturskolen i Målselv gir undervisning i kulturfag med desentralisert undervisning på dag- og kveldstid. Det er omtrent 70 barn og unge som jevnt over står på venteliste for tilbud i Kulturskolen. Kulturskolen gjennomfører hvert år Ungdommens kulturmønstring (UKM) for barn og unge i Målselv. Kommunen har ikke etablert noe fast fritidstilbud til barn og unge med unntak av Kulturskolen. Barn- og unges aktivitetshus (BUA) ble startet opp som prosjekt høsten 2013. Siktemålet er å etablere et allsidig og helhetlig aktivitetstilbud på de unges premisser. Det gjennomføres pr 2014 aktivitetshelger med lavterskeltilbud innenfor kultur-, friluftsliv- og idrettsaktivitet. BUA prosjektet gjennomføres og utvikles gjennom et tett samarbeid med barne- og ungdomsrådet.

Kulturhuset Istindportalen drives i et samarbeid mellom Forsvaret og Målselv kommune. I 2014 er samarbeidsavtalen revidert og koordineringsgruppe og Husstyre kommet på plass igjen. Høsten 2014 er det etablert rockebenge ved Istindportalen. Den er et tilrettelagt øvingslokale for bandinteresserte i sivil- og militærsamfunnet, både for barn, unge og voksne. Forsvaret ved velferden driver kinoene og Heggelia kapell.

Trossamfunn

Det finnes ikke statistikk eller tallgrunnlag på medlemskap i ulike trossamfunn. Den norske kirke disponerer fire kirker, Jehovas vitne har Rikets sal på Moen, og Målselv og Bardu misjonsmenighet eier Andslimoen frikirke. I tillegg har den katolske kirke og den koptisk ortodokse kirken egne gudstjenester i Heggelia kapell.

Frivilligsentralen

Frivilligsentralen er en møteplass som formidler kontakt og oppgaver mellom mennesker i lokalmiljøet. Her blir frivillig innsats tilrettelagt og koordinert, slik at de frivillige kan konsentrere sin innsats mot brukerne.

2.3.3 Utviklingstrekk fremover

Kulturens betydning i samfunnet

Kommunen har et ansvar for å tilby et variert kunst- og kulturtilbud. I et samfunn som endres stadig raskere og samtidig blir mer individualisert, er det viktig med fellesarenaer hvor vi kan møtes og dele opplevelser og aktiviteter på tvers av kjønn, alder, etnisk tilhørighet og sosial bakgrunn. Kultur- og idrettsarenaer er de viktigste fellesarenaer for dette, og et aktivt kulturliv som fremmer trivsel, tilhørighet, identitet og bolyst, er en forutsetning for kommunens utvikling og bærekraft.

Barn og unge

FNs barnekonvensjon§31, slår fast barns rettigheter i forhold til fritidsaktiviteter og kultur. Vi er inne i en periode der Kulturskolene er på vei til å få en ny rammeplan som vektlegger opplæring innenfor kulturfag med breddesatsning, og satsning på fordypning og talentutvikling. Det er en nasjonal målsetning at alle som ønsker å delta i slike aktiviteter skal ha mulighet til det uavhengig av sosiale og økonomiske forutsetninger. Det er

bekymringsfullt at vi nasjonalt opplever en økende barnefattigdom. Statistisk sett er opp mot 10 prosent barn rammet av dette. Det er dermed også nødvendig å tilrettelegge for lavterskeltilbud innenfor kultur. Det vil si tilbud av god kvalitet, av lett tilgjengelighet til lavest mulig kostnad. Det er sentralt at grupper av befolkningen som i dag ikke har tilgang til, eller ikke benytter seg av de eksisterende tilbudene, får tilgang til aktuelle fritidsaktiviteter. Her vil utvikling og etablering av BUA være et viktig satsningsområde. BUA utvikler gode lavterskeltilbud i nært samarbeid med Barn- og ungdomsrådet i Målselv.

Friluftsliv

Vi har en flott natur i Målselv, som kan gi bedre muligheter for rekreasjon og fysisk aktivitet for alle som ønsker det. Ved hjelp av bedre tilrettelegging og universell utforming, vil det være enklere for flere å få tilgang til gode friluftsopplevelser.

Kulturtilbud til eldre

Mange eldre i kommunen har ingen eller lite tilgang til opplevelser innenfor kultur. Det er nødvendig å fortsette å legge til rette for ordninger som øker de eldres tilgang til kulturelle opplevelser og aktiviteter.

Bibliotek

Biblioteket er et lavterskeltilbud for alle aldersgrupper. Det er nødvendig å styrke biblioteket med tanke på at det er en sentral arena for læring, spesielt for våre nye landsmenn. Biblioteket er en god arena også for debatt og meningsutveksling. Det er sentralt at tilgjengeligheten til bibliotek tjenester er stor og at åpningstiden utvides.

Frivillighet

I følge KS rapport fra 2005 hevdes det at det er innenfor velferd at frivillige har mest å gi i samarbeid med kommunen. Dette gjelder innenfor kultur, næring, humanitært og sosialt arbeid. Som samfunnsutviklere har også frivillige organisasjoner en betydning. Frivillig og offentlig sektor har fundamentalt forskjellige roller og virkemidler. Frivillighet forventes å bli en sentral faktor i forhold til en økende befolkning og strammere kommunal økonomi. Det er imidlertid ikke ønskelig at kommunen skal utnytte frivillig innsats for å få dekket tjenestebehovet. Samarbeidet med frivillighetsorganisasjonene må skje på de frivilliges premisser.

For å understøtte det totale frivillige arbeidet som utføres i kommunen, er det nødvendig at kommunen tilrettelegger for en helhetlig politikk for frivilligheten. Tilrettelegging for god dialog og møteplasser er eksempler på satsningspunkter innenfor en slik politikk.

Frivilligsentralen organiserer og koordinerer arbeidet slik at de frivillige bare har i oppdrag å gjennomføre oppgaven. Økt satsing på slik frivillighet er en rekrutteringskilde. Kommunen bør stimulere og gjøre det enklere å utføre frivillig arbeid for de som ønsker å bidra.

Mye av det frivillige arbeidet som skjer er i liten grad markedsført og kjent for innflyttere. I ett samfunn med stadig større mangfold og valgfrihet, blir markedsføring av aktiviteter og arrangementer stadig viktigere. Målselv har hvert år mange innflyttere og det er vanskelig å orientere seg i tilbudet. Skal dugnadsinnsatsen bestå, må tilbudene markedsføres bedre.

Kommunen har erfaring med arrangement, noe som også er satset på i næringsplanen. Det er et uutnyttet potensial for kultur- og naturbasert næring.

2.3.4 Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2012-2015 fokuserte på den frivilligheten som er knyttet til idrett, friluftsliv og nærmiljøtiltak. Prioritert handlingsprogram for anlegg innen idrett og fysisk aktivitet, nyanlegg og rehabilitering av anlegg, er en viktig del av planen.

2.3.5 Innbyggerundersøkelsen/Ungdata

Innbyggerne oppgir å være tilfreds med bibliotektilbudet. Brukerne av fritidstilbud til unge er fornøyd, men tilbakemeldingen blant innbyggerne generelt er lavere. Idrettstilbudet skårer bedre enn øvrig kulturtilbud og fritidsaktiviteter. Litt over halvparten av ungdommene har deltatt på minimum fem organiserte fritidsaktiviteter siste måned og 25 prosent har vært ute på kveldstid minst to ganger siste uke. Ungdommen i Målselv bruker mindre tid på datamaskinen utenom skoletid i forhold til landet for øvrig ifølge tall fra Ungdata.

2.3.6 Kilder

- Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2012-2016
- Innbyggerundersøkelsen
- Ungdata
- Kulturloven av 2.juni 2007
- FN's Barnekonvensjon
- KS' Sammen om det gode liv – en veiledning for utvikling av lokal frivillighetspolitikk

2.4 Næring, reiseliv, forsvar og sysselsetting

2.4.1 Planprogrammet

Hvordan kan det skapes en mer robust og mangfoldig nærings- og sysselsettingsstruktur?

Målselv har et godt arbeidsmarked med lav arbeidsledighet og høy kompetanse. Skal vi bli en attraktiv bokommune er det viktig med en nærings- og sysselsettingsstruktur som kan tilby attraktive jobber innen et bredt spekter av fagfelt.

2.4.2 Dagens situasjon

Statistikken under viser sysselsettingstall for 4. kvartal 2013 blant kommunens innbyggere. Kommunen kjennetegnes med stor grad av primærnæringer og tjenesteyting. Befolkningen er ung med høy kompetanse. Forsvaret og Nortura er to store motorer i arbeidslivet. Av kommunens arbeidstakere er 991 registrert som ansatt i statlig forvaltning. Majoriteten er tilsatt i forsvaret. I tillegg er helse- og sosialtjenester og varehandel store grupper. Statistikken oppgir ikke sysselsatte som har flere arbeidssteder.

Syssselsetting pr 4.kvartal 2013 (Kilde SSB)	Antall sysselsatte
Jordbruk, skogbruk og fiske	109
Sekundærnæringer	553
Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjenester, forretningsmessige tjenester, eiendom	862
Offentlig administrasjon, forsvar, sosialforsikring	993
Undervisning	300
Helse- og sosialtjenester	617
Personlig tjenesteyting	71
Uoppgitt	7

2.4.2.1 Pendling

	Sysselsatte personer bosatt i regionen	Personer som pendler inn i regionen	Personer som pendler ut av regionen	Sysselsatte med arbeidssted i regionen
Menn	1956	541	335	2162
Kvinner	1556	301	265	1592
Sum	3512	842	600	3754

Tabell basert på tabell 03333 hos SSB: Sysselsatte i Målselv per 4.kvartal 2013 etter bosted, arbeidssted, inn- og utpendling og kjønn.

Svært mange av de som pendler inn er ansatte i forsvaret. I dag ukependler over 100 befal/offiserer med fly fra østlandsområdet.

2.4.2.2 Regionale Næringsfyrtårn

Midt-Troms Regionråd består av 8 kommuner. Regionrådet har foreslått å samle regionen om næringsmessige fyrtårn. Med dette menes at hver kommune gjennom regionen skal løfte opp noen få prosjekt av næringsmessig betydning for kommunen og regionen. Regionrådet har vedtatt at det skal være maksimum 3 fra hver kommune. Et kriterium er at kommunene som region kan og skal slutte lojalt opp om "fyrtårnet". Derneft må det bety at det ikke skal komme opp konkurrerende prosjekt/tiltak mens man arbeider for å få "Fyrtårnet" inn på eks en plan eller gjennomført. Skal ei slik løsning kunne gjennomføres, må regionen slutte lojalt opp om de fyrtårn man går inn for.

De regionale næringsfyrtårnene er revidert i 2011 hvor Målselv kommunestyre fattet følgende fyrtårn for Målselv i perioden 2011-2015.

1. Styrking Bardufoss Lufthavn/ Snowman International Airport med økt rutetrafikk og charter.
2. Videreutvikle FilmCamp for filmindustri, næringsutvikling og filmutdanning.
3. Videreutvikle Målselv for store idrettsarrangement og idrettsutdanning.

2.4.2.3 Primærnæringene

Primærnæringene er større i Målselv enn statistikken over sysselsettingen viser fordi mange har ordinært lønnsarbeid ved siden av gårdsdriften, og blir ikke registrert som bønder.

Landbruket består av jord-, skog-, reindrift og bygdenæring. I tillegg til matproduksjon og sysselsetting er et levende landbruk viktig for bosettingsmønsteret og kulturlandskapet. Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning anslår at Målselv i 2013 har ca. 100 årsverk knyttet til landbruket. Innen potetproduksjon er det satsing med unge bønder.

Jordbruk

Siden deler av kommunen er definert som A-område for bjørn, jerv og gaupe er det utfordringer med tap av sau og lam på beite til fredet rovvilt. Målselv har vært en pådriver for etablering av interkommunalt skadefellingslag.

Den røde linjen viser forvaltningsgrense for bjørn i rovviltregion 8 (Troms og Finnmark). Det er et A-område i Indre Troms, avgrenset av forvaltningsgrensene. Den gule linjen angir forvaltningsgrense for gaupe. A-området er innenfor forvaltningsgrensene. Det samme gjelder for jerv, avgrenset av blå linje. (Kilde Troms Atlas/Norge Digitalt)

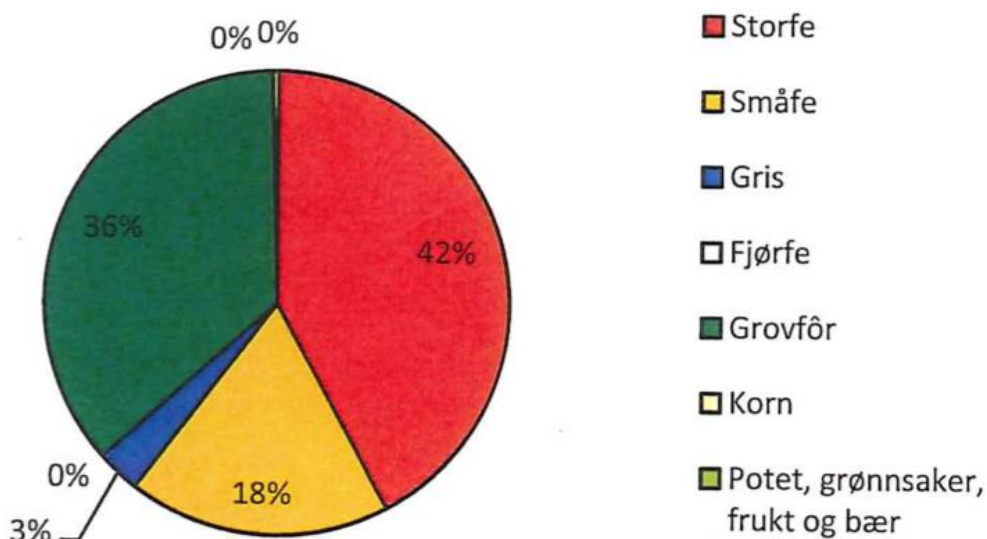
Verdiskaping og sysselsetting

Det er gjort ulike utredninger de siste årene for den verdiskapningen og sysselsettingen jordbruket i Målselv bidrar med. Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) gjorde en utredning på oppdrag for Fylkesmannen i Troms, oppsummert i NILF notat 2014/4. Der anslås den totale verdiskapningen i Målselv for alle produksjoner til 31 millioner kroner i 2013.

Tabell 3.10 Verdiskaping og sysselsetting for alle produksjoner i 2004, 2009 og 2013 for noen kommuner i Troms. Inflasjonsjusterte tall for verdiskaping i 2004 og 2009. 2013= 100

Kommuner	Verdiskaping, 1000 kroner			Sysselsetting, årsverk		
	2004	2009	2013	2004	2009	2013
Balsfjord	66 299	60 876	61 200	333	264	229
Målselv	32 583	30 075	30 965	150	121	94
Harstad	25 636	26 995	30 471	151	119	109
Kvæfjord	19 364	22 497	22 341	101	95	80
Lyngen	20 190	23 555	22 173	106	101	85
Tromsø	25 326	20 851	20 776	148	93	78
Nordreisa	25 830	22 041	20 291	135	90	68
Troms	338 494	326 864	317 179	1 783	1 411	1 143

Fylkesmannen har i sitt "kommunevindu" for 2012 tatt utgangspunkt i en total verdiskapning på vel 52 millioner kroner:

I 2010 gjorde Målselv kommune selv en beregning av verdiproduksjon og sysselsetting. Da var det 150 årsverk i primærleddet. I tillegg var det 190 årsverk i tilknytning til jordbruket, i form av avløserer, tjenesteytere og ansatte i Nortura. Produksjonen i form av melk, kjøtt, egg, produksjonstillegg, potet og grønt ble anslått til i overkant av 80 millioner kroner.

Målselv er størst i fylket på potetproduksjon med et miljø der mange også unge investerer i utstyr og kompetanse.

Skogbruk

Målselv er en av landsdelens største skogkommuner med totalt 800 000 da skogareal, derav rundt 651.000 dekar produktivt skogareal, fordelt på om lag 800 skogeiendommer. Flere av disse eiendommene drives av aktive skogeiere, men en økende andel drives av skogsentreprenører. Omtrent halvparten av det totale skogarealet er økonomisk drivverdig, fordelt på 100 000 dekar furu, 50 200 dekar kulturskog og 249 800 dekar lauvskog.

I følge Statistisk sentralbyrå var avvirkningen av tømmer og massevirke for salg i Troms på 6700 kubikkmeter (kbm) i gjennomsnitt per år for årene 2010, 2011 og 2012. Av dette ble 5400 kubikkmeter hogd i Målselv.

Skogbruket legger grunnlag for mye lokal/regional verdiskaping på en fornybar ressurs. I Målselv finner vi foretak innen hogst, trelast, sagbruk, vedproduksjon, juletreproduksjon, virke til biovarme, snekkeri og annen spesialproduksjon (never, tjære osv.) og ikke minst en moderne og avansert planteproduksjon ved Bardufoss Planteskole på Fossmoen.

Troms importerer årlig 100 000 kbm ferdig trelast. Det meste av dette kan vi med fordel produsere her. Satsing på ytterligere oppbygging av barskogressursen er derfor viktig. Målselv er et sentralt område med sine store og gode skogarealer. Det er da behov for hogst av 400 000 kubikkmeter skog pr år.

Dagens marked i forhold til hva skogen i Troms og Målselv kan levere:

	Totalbehov Troms (kbm)	Leveranse fra Målselv (kbm)	1.håndsverdi i kr. (Målselv)
Brenselsflis	36 000	10 000	kr 3 000 000,00
Smelteverksflis	35 000		
Brensel (vedstranger)	38 000	10 000	kr 3 000 000,00
Ved	72 000	4 000	kr 2 000 000,00
Sagtømmer	4 000	1 500	kr 525 000,00
SUM	185 000	25 500	kr 8 525 000,00

Finnfjord AS har behov for en betydelig mengde prosessflis. Dette kan bli en viktig mottaker av flis fra Målselv. I så fall kan årlig hogst her i kommunen økes med ca 16 000 kbm til en førstehåndsverdi på ca 4 millioner kroner.

Et godt utbygd skogsveinett er en forutsetning for å høste dagens skogressurser og følge opp fremtidens skog. Målselv er godt i gang, men det er fortsatt behov for flere veier. Disse veiene legger også til rette for enklere friluftsliv, jakt, Fysak-trening og andre aktiviteter.

I utviklingsplan for Næring er det vedtatt at Målselv skal styrke egen landbruksnæring gjennom å opprettholde dagens drift og legge til rette for økt produksjon og foredling i jord-, skogkultur og utmarksnæring. For å nå målet skal kommunen sikre landbruksnæringen et godt og tilstrekkelig ressursgrunnlag. I samarbeid med næringen skal kommunen være med på å videreutvikle landbruket mot økt foredling, økt kompetanse og nettverk både innen egen næring og i forhold til øvrig næringsliv.

Arena Utmark

For å styrke satsingen på utmarksbasert næring ble prosjektet Arena utmark etablert i samarbeid med Midt-Troms regionråd, Troms fylkeskommune, Fylkesmannen i Troms og Statskog. Formålet er å styrke og befeste dagens kompetansemiljø knytt til utmarksforvaltningen.

Reiseliv

I Utviklingsplan for Næring er det satt som mål at Målselv skal være ledende i Nord-Norge på opplevelsesbasert turisme spesielt innenfor kultur- og naturopplevelser. Målselv kommune er nasjonalpark kommune. Øvre Dividal Nasjonalpark ligger i indre Troms og er på ca. 741 km Nasjonalparken preges først og fremst av fjellnatur og byr på store villmarksopplevelser. Turistforeningen har løypenett gjennom parken og her finnes hytter man kan overnatte på. I Dividalen er det på vinterstid to oppmerkede rekreasjonsløyper som kan benyttes til skuterkjøring. De fleste av parkens mange grunne vatn er fiskerike. Her kan man fiske ørret, røye, harr, gjedde og lake.

Andre motorer innenfor reiseliv i Målselv er Målselv Fjellandsby, Rundhaug gjestegård, Bardufoss hotell, Polarbadet og Måselva og Måselvfossen. For å nå målene innenfor reiseliv er det viktig at det arbeides med å øke forståelsen for reiselivets verdi som arbeidsplass samt de ringvirkningene som reiselivet kan skape i kommunen.

2.4.3 Utviklingstrekk fremover

Målselv har ett godt arbeidsmarked. I tillegg til Forsvaret har vi god sysselsetting innen varehandel, bygge- og anlegg og næringsmiddelindustrien. Overordnet målsettinger er å være attraktiv for nye og etablerte virksomheter og tilrettelegge arenaer for samhandling og kompetanseutvikling.

Forsvaret betyr direkte og indirekte mye for bosetning og handel av varer og tjenester i Målselv.

Aktivt arbeid fra kommunens side i forhold til sentrale politiske beslutningsprosesser er avgjørende for å utvikle Forsvaret videre i kommunen. Det er viktig å ha fokus på samarbeid mellom forsvarskommuner, aktiv arealpolitikk samt jevnlig dialog med ansatte i forsvaret og kommunen for å få til økt vekstkraft med forsvarets tilstedeværelse.

Kommunen mangler i dag ferdig regulert næringsarealer for større etableringer. Kommunestyret har gjennom prosessene med prosjektet Stedsutvikling Bardufoss vedtatt å videreutvikle Andslimoen som kraftsenteret i kommunen og tilrettelegge området for dagens og fremtidige aktører innen industri og storvarehandel. Ny omforent plan for utvidet arealbruk må sørge for å klargjøre området for nye etableringer og skape gode og forutsigbare rammevilkår i området. Reguleringsarbeidet vil starte opp høsten 2014. Når området er ferdigregulert vil kommunen ha betydelig med ledige arealer å tilby aktører som ønske å etablere seg i området.

2.4.4 Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser

Kommuneplanens arealdel har som ett overordnet mål at det til enhver tid skal være tilstrekkelig med næringsareal i områder med utbygd infrastruktur til å dekke etterspørselen. Videre legges det til rette for et landbruk med sikte på matproduksjon, verdiskaping, bosetting, sysselsetting og ivaretagelse av kulturlandskapet.

Målselv kommune har mange virkemidler til rådighet i arbeidet med næring og utvikling, disse er planverk, lover og regelverk, kommunale tjenester, næringspolitikk og tilskuddsordninger. Disse må benyttes strategisk og planmessig for å nå målene. I tillegg kan kommunen spille på eksterne aktører og samarbeidsparter. Utviklingsplan næring gir føringer på samarbeidet mellom kommunen og næringslivet, og er et kommunalt styringsverktøy. Planen fastsetter både regionale fyrtårn og lokale mål.

2.4.5 Innbyggerundersøkelsen/Ungdata

Innbyggerne opplever at det er gode muligheter å få seg arbeid innen rimelig avstand fra hjemmet. Hva som er regnet som rimelig tid er subjektivt og ikke målbart. Det oppleves også greit å kunne starte sin egen virksomhet. Ungdommen er ikke like positiv. 15 prosent tror at de vil bli arbeidsledig i fremtiden. Spørsmålet presiserer ikke om det gjelder for en kortere periode eller om de tror det blir et mer langvarig problem.

2.4.6 Kilder

- Utviklingsplan næring- strategisk del
- Verdiskapingen og sysselsettingen av landbruket i Troms, NILF notat 2014/4
- Forvaltningsplan for rovdyr sone 8
- Kommuneplanens arealdel 2012-2025

2.5 Utdanning

2.5.1 Planprogrammet

Hvordan kan det tilrettelegges for å ivareta lokale utdanningsbehov?

Utdanningstilbudet (både kvalitet og bredde på tilbud) er viktig i forhold til bosettings- og sysselsettingsstrukturen. Arbeidsgiverne lokalt er avhengig av å kunne skaffe nødvendig kompetanse til sin virksomhet. I kapittel 5 ble sysselsettingsstrukturen presentert. Hvordan kan det jobbes lokalt og regionalt for å sikre samsvar mellom utdanningstilbud og mulighet for arbeid uten å måtte flytte?

2.5.2 Dagens situasjon

2.5.2.1 Barnehager

Utdanningsløpet begynner i barnehagen. I Målselv kommune går 99 prosent av alle 1-5 åringer i barnehage. I barnehagen legges grunnlaget for god sosial og språklig kompetanse som gir barna grunnleggende ferdigheter.

I Målselv har vi sju barnehager hvor en av dem er privat: Samisk barnehage som driftes i lokaler til Sameskolen. Tre av barnehagene er tilknyttet oppvekstsentra; Karlstad, Mellemygd og Bjørkeng. Tre er egne enheter; Olsborg, Andslimoen og Heggelia/Noraførr. Barnehagene ligger spredt rundt om i kommunen og er av forskjellig størrelse, men alle tar inn barn fra 10 måneder til 5 år.

Tidlig innsats og tverrfaglig/tverretattlig jobbing har sterkt fokus både nasjonalt gjennom departement, direktorat, fylkesmann og internt fra politisk og administrativ ledelse. Det er stort fokus på arbeid med sosial og språklig kompetanse i alle barnehagene. Fra nasjonalt hold er det sterke føringer på at dette skal ha høy prioritet.

Målselv kommune hadde tilsyn som barnehagemyndighet i 2011 og en rapport foreligger derfra. Merknader som ble påpekt ble lukket innen fristen og bidro dermed til en forbedring av våre rutiner på blant annet å godkjenne barnehager, sikre rett pedagogressurs og gi dispensasjoner fra utdanningskravet. Barnehagene i Målselv har jevnlig tilsyn og få avvik blir funnet. Dette tyder på god kvalitet. Tilsynene gjennomføres i samarbeid med Bardu kommune.

Målselv inngår i et regionalt samarbeid om å utvikle barnehageansattes kompetanse: Målselv, Bardu, Salangen, Lavangen og Dyrøy (Indre Midt-Troms). Det er utarbeidet en felles kompetanseutviklingsplan for regionen som er førende for kurs og kompetanseheving. En regionskontakt samarbeider tett med fylkesmannen i Troms v/barnehageavdelingen.

Brukerundersøkelse blant foreldrene er gjennomført i 2012 og i 2014. Den viste i stor grad fornøyde foreldre sammenlignet med landet. Resultatene brukes i den enkelte barnehage til forbedringsarbeid med involvering av hele personalet, foreldrene og barna. Innbyggerundersøkelsen viste også at innbyggerne er tilfredse med barnehage tilbudet.

2.5.2.2 Grunnskole

Målselv kommune har seks rene kommunale skoler og skolefritidsordning (SFO) på fem av dem. I tillegg har vi Sameskolen i Troms som er en skole for hele Troms og nordre Nordland. Øvergård Montessoriskole er privat og ligger på Holt. Totalt er det åtte skoler som gir grunnskoleundervisning.

Målselv kommune er en langstrakt og desentralisert kommune. Dette gir seg også utslag på skolestrukturen med fire relativt små skoler og to middels store. Det innebærer at det nødvendigvis må ha en viss kostnad å opprettholde et godt tilbud til elever.

SFO-ene er godt drevne og det brukes sammenlignet med andre kommuner litt mere penger på denne tjenesten. Bant annet skyldes dette at det ved små skoler er få elever som bruker

SFO, opp mot bemanning. Bemanningsnormen er 15 elever pr voksen. Det er registrert et økende behov for styrking i forhold til enkeltelever de siste årene.

Skole	Elevtall	Barn på SFO
Bjørkeng oppvekstsenter	64	8
Mellemygd kultur- og oppvekstsenter	53	22
Olsborg oppvekstsenter	115	39
Karlstad oppvekstsenter	60	21
Fagerlidal skole	220	66
Bardufoss ungdomsskole	205	
Sameskolen i Troms	11	2

Resultatene innenfor skoleområdet er jevnt over gode. De siste årene har det vært gjennomført et forholdsvis stort og ambisiøst utviklingsarbeid. Dette er hovedsakelig administrert av Region Indre Midt-Troms, et interkommunalt kompetanseutviklingssamarbeid. Det har blant annet på bakgrunn av dette samarbeidet i flere år pågått et godt pedagogisk utviklingsarbeid i kommunens skoler. Mange utviklingsprosjekter har pågått og avløst hverandre. Her nevnes Vurdering for læring, LP (Læringsmiljø og pedagogisk analyse), Løfter i Flokk, Ny Giv, Læringsmiljøprosjektet og ungdomstrinnsatsninga.

Fokuset ligger på læringsmiljø, resultater, gjennomføring og spesialundervisning. Sammenligner vi med Troms og landet ser vi at vi ligger likt med eller over landssnitt på mange indikatorer. Dette er bra. Der er færre elever som opplever mobbing. Vi forventer å se resultater av det pågående planmessige arbeidet på dette området i løpet av de kommende årene. Resultatene på nasjonale prøver ligger om lag på gjennomsnittet, men vil svinge naturlig med elevgruppen og må brukes forsiktig.

Antall elever som får tilbud om spesialundervisning har falt, men antall timer holder seg relativt konstant.

Det er gjennomført elevundersøkelser for at elevene i grunnskolen skal få si sin mening om læring og trivsel på skolen.

Ungdata- undersøkelsen som ble gjennomført i 2014 viste hvordan de unge i Målselv opplever hele sin livssituasjon: 95 prosent av ungdommene svarte at de trives på skolen. Dette er likt med snittet for alle som har svart på landsbasis. Sammenlignet med landet bruker også kommunens elever like lang tid til lekser som ungdommene gjennomsnittlig i Norge. 30 prosent av ungdommene oppgir at de har skulket skolen minst en gang siste år. Dette er noe høyere andel enn landsnitt. (21 prosent).

2.5.2.3 Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

PPT er en lovpålagt tjeneste som Målselv driver sammen med Bardu kommune. Den består av fire pedagogisk-psykologisk rådgivere og en merkantil/IKT-ansatt. Arbeidsoppgavene er både individrettet og systemrettet. De siste årene har antall oppmeldinger til PPT gått ned. Alderen på disse har også gått ned. Dette er positivt. Samtidig har PPT dreid innsatsen mot å jobbe mer systemrettet. Tjenesten hjelper barnehager og skoler i arbeidet med kompetanse-

og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov. PPT skal utarbeide sakkyndig vurdering der loven krever det.

2.5.2.4 Leirskolen

Målselv kommune er vertskommune for leirskolen som Røde Kors har ved Haraldvollen. Tilbudet er godt innarbeidet og drifter ca 17 uker i året. Målselv kommune er ansvarlige for det pedagogiske tilbudet/innholdet ved leirskolen og har to ansatte lærere.

2.5.2.5 Voksenopplæringa

Det gis fire ulike tilbud innenfor voksenopplæringa.

- Norskopplæring familiegjennforening innvandrere og arbeidsinnvandrere (28 personer)
- Norskopplæring av bosatte flyktninger på introprogram (30 personer)
- Norskopplæring for voksne asylsøkere. (Varierende antall, 110 personer, høsten 2014 utvidet mottaket til 160 plasser)
- Grunnskoleopplæring for voksne med behov for kompetanse på grunnskolens område (3 personer).

Voksenopplæring er konkurranseutsatt og utføres nå av Undervisningsservice AS. Målselv kommune har forholdsvis mange asylsøkere i forhold til kommunestørrelse.

Voksenopplæringa har hatt tilsyn i 2014 og fikk ingen merknader.

2.5.2.6 Videregående skole

Troms fylkeskommune driver Bardufoss Høgtun videregående skole. Frafallet fra videregående skole er høyere enn landsgjennomsnittet og kommunen er med i det regionale prosjektet «Ny GIV» som skal bedre elevenes forutsetning for å fullføre videregående opplæring. Ungdomsskolen arbeider med å forberede elevene til yrkesvalget gjennom et eget arbeidslivsfag som går over tre år.

2.5.2.7 Høyere utdanning

Studiesenteret Finnsnes og Universitetet i Tromsø samarbeider rundt desentralisert sykepleierutdanning, med Næringsshagen i Målselv som ett studiested. Flere kommunalt ansatte i helsesektoren har tatt sykepleierutdanningen på denne måten. Spesielt for PRO Øvre som har slitt med rekruttering har det vært ett viktig tilbud. I tillegg tilbyr universitetet i Tromsø bachelor i luftfartsfag. To av tre år foregår på Bardufoss. Forsvarets høyskole/Fokus /Forsvarets studiesenter er lokalisert i Næringsshagen i Målselv og spenner over et bredt utvalg av kurs og utdanningstilbud på bachelor og masternivå.

2.5.3 Utviklingstrekk fremover

Grunnskole

Befolkningsgrunnlaget er forventet økt og i 2025 er det stipulert at Målselv skal ha ca. 850 elever i grunnskolen (aldersgruppen 6-15 år).

Videregående skole

Troms fylkeskommune skal bygge nytt skolebygg på Rustahøgda som en erstatning for bygningene i Sundlia og Høgtun. Bygget skal inneholde undervisningsarealer for studieretningene studiespesialisering, idrettsfag, design og håndverk, bygg og

anleggsteknikk, medier og kommunikasjon, helse og oppvekst, elektrofag og flyfag. 450 elever og 120 ansatte skal få plass i nybygget.

Det er fylkeskommunen som driver videregående opplæring og har ansvar for opprettelse og nedlegging av linjetilbud. Arbeidslivet er avhengig at det er samsvar mellom behov og etterspørsel for å sikre fremtidig rekruttering. Gjennom tett og kontinuerlig dialog kan tilbudet formes til beste for lokalsamfunnet og regionen.

Høyere utdanning

Desentralisert utdanning er ett viktig tilbud til kommunens innbyggere og gir mulighet til å kombinere jobb, familie og studier. Spesielt innen helsesektoren der det har vært vanskelig å skaffe nødvendig kompetanse har det vært viktig å la egne ansatte ta utdanning. Det sikrer stabil arbeidskraft som blir værende over lengre tid.

2.5.4 Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser

Den lovpålagte tilstandsrapporten for grunnskole 2013 gir et helhetlig bilde på status for kommunens skoler med presentasjon og analyse av resultater på elevundersøkelse, foreldreundersøkelse, nasjonale prøver og eksamener.

I 2014 har også kommunen som skoleeier startet et arbeid med å lage en kvalitetsplan for målselvskolene. Her er det gjennom en bred involvering av ansatte, foreldre og politikere utarbeidet en SWOT-analyse.

På barnehageområdet finnes ingen lovpålagte tilstandsrapporter, men tilsynsrapporter fra hver barnehage kommunen fører tilsyn med ut fra en rullerende plan utarbeides. Kompetanseplanen som er utarbeidet i det regionale kompetansesamarbeidet er førende for kurs og kompetanseheving.

2.5.5 Innbyggerundersøkelsen/Ungdata

Barnehagene gjør det bedre enn grunnskolen i innbyggerundersøkelsen, men begge sektorer gjør det ganske bra. Blant ungdommen svarer 95 prosent at de trives på skolen. 96 prosent av elevene i ungdomsskolen tror de vil ta en videre utdanning, enten på høyskole/universitetsnivå eller fagbrev.

2.5.6 Kilder

- Tilstandsrapport grunnskole 2013
- Elevundersøkelsen 2013 og 2014
- Tilsynsrapport barnehage 2011
- Brukerundersøkelser
- Kostratall
- SWOT-rapport Målselvskolen
- Årsmelding 2013 PPT

2.6 Samferdsel og infrastruktur

2.6.1 Planprogrammet

Hvordan kan det tilrettelegges for å skape en infrastruktur for fremtiden?

Samferdsel og infrastruktur er i likhet med folkehelse både et hovedtema og satsingsområde i planen. Det er grunnleggende tjenester som lokalsamfunnet er avhengig av for å fungere. Utilfredsstillende vegnett og teknisk infrastruktur vil det gå på bekostning av bolyst, folketallsvekst, næringsetablering og muligheten til kontakt med omverden.

2.6.2 Dagens situasjon

2.6.2.1 Byggforvaltning

Byggforvaltningen har i oppdrag å forvalte, drifte og vedlikeholde den kommunale bygningsmassen. Enheten har 30 årsverk fordelt på 40 ansatte. Enheten forvalter 48.000 m² fordelt på skoler, barnehager, helsebygg, kontorbygg og boliger.

I kommunestyret 12.06.14 ble det gjort vedtak om at dagens organisering av byggforvaltningen skal beholdes. Kommunestyret ba rådmannen ha fokus på å videreutvikle avdelingen for å ha best mulig kontroll på drift av kommunens bygningsmasse.

I samme møte ble det vedtatt at ulike forvaltningsmodeller for boliger skal utredes. Denne utredningen er i slutfasen. Rådmannen ble pålagt å jobbe videre med en plan for å tilrettelegge for Hamarøymodellen som et fremtidig boligtiltak. Denne modellen innebærer et samarbeid der private aktører er pålagt alle kostnader knyttet til forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av eiendommene, mens husbanken sikrer finansiering og kommunen inngår langtidskontrakt for leie av boligene.

Samlet areal på formålsbyggene er godt over gjennomsnittet i Troms. Dette kan bety mer areal enn behov eller lokaler som ikke er optimalt utnyttet av virksomhetene.

Regnskapstallene indikerer lav prioritering av eiendomsdrift i kommunen, ca 77 prosent av gjennomsnittet for Troms og bare 62 prosent av gjennomsnittet for landet u/Oslo. Energikostnadene er betydelig høyere enn gjennomsnittet i Troms. Her har kommunen store utfordringer i investeringer på energikonomiserende tiltak.

2.6.2.2 Vann

Målselv kommune drifter tre vannanlegg og utvider i løpet av 2014 og 2015 med flere mindre brønnenlegg. De kommunale vannverkene i kommunen har 4800 innbyggere tilknyttet. Storparten er tilknyttet Andsvatnet. Driftsavdelinga har 3,5 årsverk. Ved overtakelse av brønnenlegg på Navaren og i Sørfjorden vil det bli nødvendig å utvide med ytterligere ett årsverk. Prosjektavdeling/administrasjon har 2,8 årsverk sammen med avløp og rensing. Avdelinga produserte 2,8 millioner kubikkmeter drikkevann i 2013. Forsvaret er største kunde.

Hovedoppgaven i 2015 vil være å legge ny vanntilførsel fra 0-punktet til Istindportalen og ny helikopterbase. Utskifting av ledningsnett i Krokbecken og prosjektering av fargejerningsanlegg for Andsvatnet er andre viktige oppgaver.

Årsgebyret for vann var 2408 kroner i 2013. Dette er lavt sammenlignet med kommunegruppa i Kostra (3014 kroner) og landet u/Oslo (3210 kroner).

2.6.2.3 Avløp

Målselv kommune drifter åtte renseanlegg, fire av disse er konvensjonelle anlegg og fire er infiltrasjonsanlegg. 3900 innbyggere har kommunalt avløp. I tillegg fins det over 1200 private avløpsanlegg.

Driftsavdelinga har åtte årsverk totalt inkludert slambehandlingsanlegget på Fossmoen, og deler 2,8 årsverk prosjekt/administrasjon med vann. Avdelinga drifter 98600 meter avløpsnett, overvannsledningsnett med tilhørende kulverter og sluker og to tømmestasjoner for bobil.

Investeringsnivået har ikke endret seg siden år 2000. Et tiltak for å møte kommende utfordringer er å heve dette nivået.

For avløp og rensing er det meningsløst å sammenligne Målselv med gjennomsnittet i Troms i og med at de færreste har konvensjonelle anlegg. Målselv har fire. Årsgebyret er likevel lavt, 2688 kroner, sammenlignet med kommunegruppa i Kostra (3391) og landet u/Oslo (3183).

2.6.2.4 Veg

Målselv kommune har 174,5 km kommunale veier samt 60 000 kvadratmeter kommunale plasser. Driftsavdelinga har 0,5 årsverk, samt ett årsverk som leies inn fra avløp ved behov. Administrasjonen består av ca 0,5 årsverk. Mesteparten av drift er satt ut til eksterne leverandører. Avdelinga har i 2014 arbeidet med ny hovedplan vei.

Brutto driftsutgifter pr km kommunal vei var 83 753 kroner i 2012 og 79 678 i 2013. Dette er lavt sammenlignet med kommunegruppa i Kostra (94 414 kroner) og landet u/Oslo (126 369 kroner).

2.6.2.5 Samferdsel

Tilbudet om landbasert kollektivtransport internt i kommunen er i stor grad knyttet opp mot skoleskyssen. Det er lettere å reise inn og ut av kommunen enn internt i kommune. Bardufoss lufthavn med sine direkte avganger til Oslo er viktig for hele regionen, men kanskje spesielt for næringslivet og forsvaret. Forsvaret eier flyplassen, mens Avinor står for driften.

En fremtidig bruforbindelse over Målselv, mellom Karlstad og Gullhav, vil være med på å fremme en positiv bosetning- og næringsutvikling i nordre del av kommunen.

2.6.2.6 Elektronisk kommunikasjon

Pålitelig internettilgang er viktig for at forsvaret, landbruksforetak, øvrig næringsliv og privatpersoner skal få utrettet daglige gjøremål. Målselv kommune er kjent med at flere bygder i kommunen har dårlig internettilgang. Kart som viser dekningsgrad er ikke nøyaktige og fullstendige nok til å avklare hvor stort behovet er for raskere og mere stabilt internett i Målselv

2.6.3 Utviklingstrekk fremover

Samferdsel

Målselv er et trafikalt knutepunkt med Bardufoss lufthavn og E6 med Buktaemoen. Store deler av vegnettet trenger opprusting. Lufthavna har godt belegg på sine flyvinger og det jobbes aktivt med å utvide tilbudet. Barne- og ungdomsrådet pekte i et gruppearbeid knyttet til samfunnsdelen på manglende bussforbindelser som en utfordring for ungdommen. Mange er avhengig av å bli kjørt av foreldre/foresatte, og får dermed et begrenset tilbud for fritidsaktiviteter og fritid sammen med venner.

Teknisk infrastruktur

Samfunnsutviklingen blir stadig mer elektronisk og lagt opp til at alle skal være på nett. En viktig faktor for å opprettholde dagens bosettingsmønster er styrket tilgang til elektronisk kommunikasjon.

2.6.4 Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser

Kommunen har god kvalitet på sine drikkevannsanlegg. Private vann- og avløpsanlegg er alternativet for det spredte bosettingsmønsteret. Det er under utarbeidelse en plan for vedlikehold og utbygging av vann og avløp i kommunen. Utbygging og større vedlikehold av ledningsnettet blir vedtatt av kommunestyret gjennom investeringsbudsjettet.

Det er også under utarbeidelse en kommunedelplan veg som tar en gjennomgang av kommunalt vegnett med tanke på enhetlig planlegging, god trafikkavvikling og ivaretagelse av samfunnsinteressene.

Trafikksikkerhetsplanen øker kommunens innsats overfor trafikkikkerhet. Planen er fra 2002, med et handlingsprogram sist rullert i 2009.

Arealdelen har satt av areal til fremtidige gang- og sykkelstier over store deler av kommunen. Prioritering og finansiering må tas i annet planverk, men arealene er sikret. Gang- og sykkelstier er både trafikkikkerhet og folkehelsearbeid. Mange skoleelever i kommunen har dekket skoleskyss på grunn av farlig skolevei. Ved utbygging av gang- og sykkelvegnettet kan flere gå og sykle trygt til skolen.

2.6.5 Innbyggerundersøkelsen/ Ungdata

Befolkningen er misfornøyd med vegstandarden, kollektivtilbudet og tilrettelegging for fotgjengere og syklist. Ungdommen gav lokalsamfunnet lave skår, noe som kan forklares med manglende kollektivtransport.

2.6.6 Kilder

- Trafikksikkerhetsplanen
- Kommuneplanens arealdel 2012-2025
- Utkast til budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018

2.7 Samfunnssikkerhet

2.7.1 Planprogrammet

Varslede klimaendringer vil kunne få konsekvenser for samfunnssikkerheten. Hvordan kan Målselv kommune tilrettelegge for et trygt og robust samfunn?

Samfunnssikkerhet går på aktiv forebygging av uønskede hendelser og samfunnets evne til å takle krisesituasjoner. I all samfunnsutvikling må samfunnssikkerhetsperspektivet tas med. I samfunnsdelen skal videre samfunnsutvikling styres og det må tilrettelegges for et trygt og robust samfunn for innbyggerne.

2.7.2 Dagens situasjon

Vestlandsforskning konkluderte i 2006 med at Målselv er blant de fire mest klimasårbare kommunene i landsdelen. Målselv skårer høyt når det gjelder flom, historiske skadeskred leire, klimautslipp fra transport per innbygger og energiforbruk per innbygger. (Regional klimasårbarhetsanalyse for Nord-Norge, VF-rapport 4-06)

E6 med tilførselsveier og flyplassen kan være en kilde til større ulykker.

Trafikksikkerhetstiltak kan være forebyggende, men kommunen må ha beredskap til å takle ulykker. Ved større ulykker må kommunen påregne ekstern hjelp.

Alle kommunale planer etter plan- og bygningsloven skal ha utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse som viser at eventuelle tiltak og utbygginger er trygge.

2.7.2.1 Brannvesenet

Brannvesenet i Målselv har beredskap, forebyggende arbeid og feiertjenester som sitt hovedansvar. Felles for hele rammeområdet er å medvirke til at ulykker ikke skal oppstå og redusere konsekvensene ved ulykker gjennom planlegging og aktiv holdning.

Utfordringer:

- Brann- og redning har lang avstand til bebyggelse i Målselv fjellandsby.
- Det tillates oppført bygninger med mer enn to etasjer. Brannvesenet har ikke stigebil/liftbil for å assistere rømning fra slike høye bygg.
- Nye landsmenn og vernepliktige synes ikke å ha fått nok opplæring i bruk av sine boliger/kaserner. Dette medfører utallige utrykninger til melding om brann.

Tiltak:

- Det bør etableres et brannverndepot med frivillige mannskaper i Målselv fjellandsby.
- Det bør ikke tillates bebyggelse som ikke kan håndteres tilfredsstillende av brannvesenet i krisesituasjon.
- Nye landsmenn og vernepliktige soldater bør få bedre grunnopplæring i bruk av oppholdssted for å redusere antall falske alarmer og unødige utrykninger.

Målselv brann og redning har lave driftsutgifter til tross for kasernerte mannskaper på to brannstasjoner. Dette som følge av samarbeidsavtaler/slokkeavtaler med forsvaret/Forsvarsbygg. Brannvesenet har god kompetanse og ressurs, både i forhold til slokkeoppdrag og annen rednings- og sikringstjeneste.

2.7.3 Utviklingstrekk fremover

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse peker på lokale utfordringer som må løses ved tiltak eller tas inn i kommunal beredskapsplanlegging. Samfunnsdelen tar stilling til langsiktige mål og strategier og kommunens samlede utvikling. Statens Vegvesen har fått i oppdrag å vurdere bruforbindelsen Karlstad- Gullhav ifm. dette arbeidet.

Naturfarer

I følge Regionalt tiltaksprogram for Vannregion Troms tilsier klimascenarioene for Troms fylke at det blir mindre snø, kortere vintersesong, mer ekstremnedbør og høyere temperatur. Dette indikerer at det på sikt kan bli mindre vårflokker i de store innlandsvassdragene i fylket som har store flokker av snøsmelting, for eksempel i Bardu- Måselv vassdraget. I slike typer vassdrag forventes også flomtappen å komme tidligere uten at en forventer spesielt store virkninger av dette.

Økt hyppighet av mildvær kombinert med store nedbørsmengder som regn vinterstid vil øke faren for vinterisganger i denne type vassdrag. Dette kan føre til betydelige oversvømmelser og senere islegging av elvenære områder/flommarksbiotoper.

Økt hyppighet av ekstremnedbør øker faren for flomskader og skredrelaterte prosesser i bratte vassdrag. Det forventes at det er denne skadetypen samt skred knyttet til nedbør og snø som vil være mest fremtredende i fylket i fremtiden. Disse prosessene vil naturlig kunne lede til omfattende masseavlagring og endring av biotoper langs nedenforliggende deler av vassdragene. Enkelte flommarksbiotoper kan bli påvirket av dette.

Nedbørsrelaterte flokker kan også gi flokker i større vassdrag. Et eksempel på dette er flommen i Indre Troms i juli 2012 der meget stor flom som følge av ekstremnedbør og snøsmelting ga ekstremflom i øvreliggende sideelver til Bardu- og Måselv vassdraget men også stor skadeflom i hovedvassdraget.

Tidligere vårflokk og høy sommertemperatur kan gi lavere sommer- og høstvannføring med høy vanntemperatur i enkelte vassdrag. Dette kan gi endringer i det biologiske mangfoldet. Konsekvensen av disse endringene er sannsynligvis økt behov for sikringstiltak langs mindre og bratte vassdrag. Dette kan påvirke økologien til enkelte vannforekomster. Det kan bli mindre behov for "tradisjonelle" sikringsanlegg langs de store og mellomstore vassdragene som har dominerende vårflokk. Her kan det i stedet iverksettes miljøtiltak for å forbedre forholdene der vannforekomster er påvirket av disse.

Trafikk

Trafikkmengden forventes å øke. Statens vegvesen planlegger å utbedre krysset til Moen/Målsnes for å forebygge ulykker. E6 langs Takelvdalen skal utvides i bredden. I Heggelia vil det bli bygd rundkjøring for å sikre smidig trafikkavvikling når Bardufoss leir kraftsamles.

Hele E6-strekninga gjennom Måselv er nevnt som satsningsområde i Nasjonal Transportplan (NTP) for 2014-2023. Det forventes at utbedringstiltak, oppgradering, trafiksikkerhets-tiltak

og kollektivtilrettelegging blir fulgt opp i påfølgende NTP. Kommunen må være aktiv pådriver for at de nødvendige tiltak blir prioritert og realisert. Trafikksikkerhetstiltak kan være forebyggende, men kommunen må likevel ha beredskap for å takle ulykker. Ved større ulykker må kommunen påregne ekstern hjelp.

2.7.4 Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser

Helhetlig ROS-analyse

Sivilbeskyttelsesloven pålegger kommunene å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og hvordan de i så fall kan påvirke kommunen. En slik risiko- og sårbarhetsanalyse er utarbeidet og lagt frem for kommunestyret i sak 90/14. I den vurderes 25 alvorlige kriser og ulykker som kan ramme Målselv kommune. Hovedfokus er rettet mot større hendelser som har et omfang som gjøre at kommunens kriseledelse blir involvert.

Hendelsene deles inn i de tre hovedkategoriene menneskelig svikt og systemsvikt, naturhendelser og tilsiktede uønskede hendelser. Planen skal revideres første året etter hvert kommunestyrevalg. Ressurslister, tiltakskort og handlingsplaner vil bli løpende oppdatert.

Beredskapsplan

Den helhetlige ROS-analysen ligger til grunn for rullering av den overordnede beredskapsplanen og planlegging av beredskapsøvelser. I 2012 ble det foretatt en større revidering av beredskapsplanen. Strukturen ble endret for å gjøre planen mer oversiktlig og handlingsorientert. Kriseledelsen skal gjennomgå beredskapsplanen hvert år.

Hensynssoner

I arealdelen er det lagt inn hensynssoner der områder er skred- eller flomutsatt. Alle som ønsker å gjøre noe i fareområdene må dokumentere at det er trygt. I tillegg er drikkevannskilder med nedslagsfelt, skytebaner med restriksjonsområder og områder med brann- og eksplosjonsfarer avmerket som hensynssone. Det betyr at innenfor områdene er det begrensinger på hva som er tillatt.

2.7.5 Innbyggerundersøkelsen/Ungdata

Målselv oppleves som en trygg kommune å bo i. Kommunens innsats for å møte fremtidige klimautfordringer ligger på landsgjennomsnittet.

2.7.6 Kilder

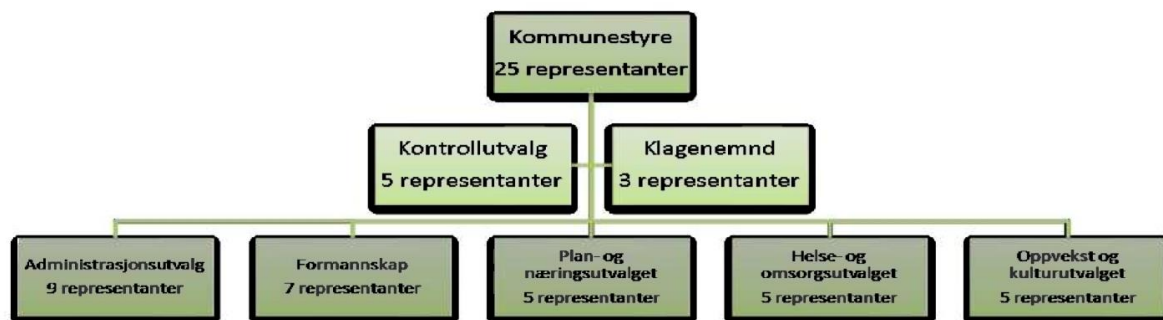
- ROS-analyse for Målselv kommune (2014)
- Beredskapsplan for Målselv (2012)
- Regional klimasårbarhetsanalyse for Nord-Norge, Vestlandsforskning, VF-rapport 4-06
- Kommuneplanens arealdel 2012-2025
- Regionalt tiltaksprogram for vannregion Troms, høringsutkast

2.8 Organisering av kommunale tjenester

2.8.1 Planprogrammet

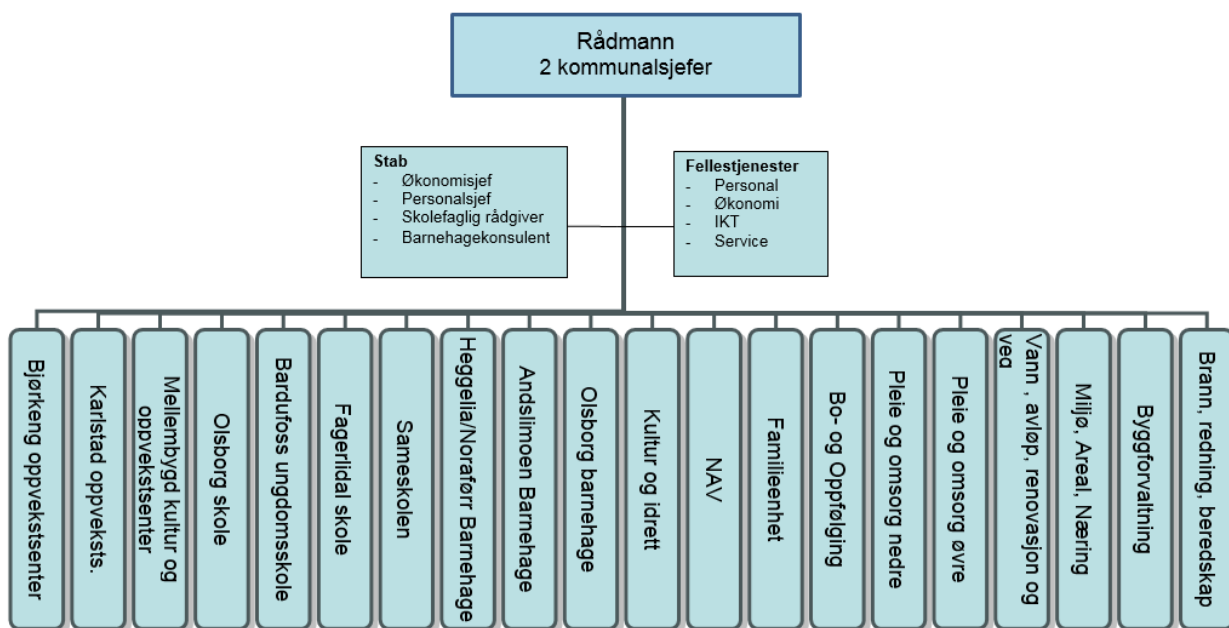
Hvordan skal Målselv kommune organisere kommunale tjenester til beste for innbyggerne?

2.8.2 Politisk struktur

I forbindelse med arbeidet med økonomiplanen for 2015-2018 har formannskapet foreslått å legge ned både helse- og omsorgsutvalget og oppvekst- og kulturutvalget. Endelig vedtak er det kommunestyret som gjør i sitt møte 4.desember 2014.

2.8.3 Administrativ struktur

Målselv kommune er administrativt organisert i en tonivåmodell, med to formelle beslutningsnivå: Rådmann/kommunalsjef og enhetsledere.

Rådmannen er øverste leder for kommunens administrasjon og har ansvar for at de tjenestene som ytes til befolkningen er i tråd med den vedtatte kvaliteten på tjenestene og innenfor de økonomiske rammene. Det er rådmannens ansvar at sakene til folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Rådmannen skal effektivt utføre politiske vedtak og legge til rette for at politikerne kan utøve sitt virke på best mulig måte. Enhetslederene i Målselv kommune er sammen med rådmannen ansvarlig for kommunens totale resultat.

Det er mange lovpålagte oppgaver og standarder, krav til dokumentasjon, rapportering mv.

- I forhold til brukerne
- I forhold til ansatte
- I forhold til internkontroll

Dyktige og resultatorienterte ledere og god kapasitet i administrasjonen for å ivareta saksbehandlings- og utredningsoppgavene, internkontrollkravene, plan- og utviklingsarbeidet og lederstøtten er avgjørende for styringsevnen i kommunen.

Det er en nær sammenheng mellom de forskjellige systemer og delsystemer som brukes for:

- Styring
- Kvalitetsutvikling
- Internkontroll i kommunen

2.8.4 Styringssystemet

I 2012 innførte Målselv kommune styringssystemet "Dialogbasert målstyring". Dette systemet har fokus på og styrer mer enn økonomi. Styringsverktøyet omhandler mål og resultatoppnåelse innen tre perspektiv:

- Tjenestebrukere
- Medarbeidere
- Økonomi

Arbeidsfordelingen mellom de folkevalgte og de ansatte er slik:

De folkevalgte:	De ansatte:
<i>Har visjonene og strategiene</i>	<i>Finner de rette tiltakene</i>
<i>Fastsetter målene</i>	<i>Gjennomfører dem</i>
<i>Gir rammene</i>	<i>Rapporterer på resultatene</i>

I henhold til kommunestyrevedtak om styringssystem 24.02.11, sak 13/2011 følger rådmannen opp kvalitet og resultat gjennom verktøyet "Dialogbasert Målstyring". Hensikten

er å få bredere forståelse av de tjenester kommunen leverer gjennom å se på helheten – økonomi og kvalitet.

Det gjennomføres brukerundersøkelser hvor tjenestemottakere ut i fra gitte parametere kan vurdere kvaliteten på de tjenester de mottar. Kommunen kan bruke tilbakemeldingene til å forbedre sine tjenester innenfor de rammene som kommunestyret vedtar.

2.8.5 Dagens situasjon

Økonomisk status

Selv om regnskapet for 2013 gikk i balanse, er økonomien til Målselv kommune ikke friskmeldt. I perioden 2006-2013 har netto driftsresultat vist en avtagende tendens. Det vil som følge av en strammere budsjettering, der alle reserver puttes inn i en drift som balanseres i null, bli slik at netto driftsresultat vil svekkes ytterligere (*Årsmelding 2013*)

I sak 40/2014 vedtok kommunestyret å starte prosessen med å redusere med ti årsverk for 2015. I tillegg ble rådmannen bedt om å vurdere ytterligere nedtrekk dersom man gjennom rasjonalisering av drift finner muligheter til dette. Pr oktober 2014 var man kommet i gang med reduksjon av årsverk på alle de valgte enheter. Ved inngangen av 2015 vil man kunne være i mål med nedtrekk i årsverk i henhold til vedtak både for 2014 og 2015. Dette betyr at drift av Målselv kommune er redusert med rundt 30 årsverk i løpet av 2013 og 2014.

Signalet fra enhetene er at man med dagens struktur ikke kan finne at det er mulig å drifte forsvarlig med ytterligere reduksjoner. Noen av enhetene signaliserer at man med vedtatte årsverksnedtrekk allerede nå er på et nivå som er i marginal i forhold til forventet kvalitet og leveranse.

Interkommunalt samarbeid har vært utredet, men det er ikke konkludert med hvilke tjenester der samarbeid kan gi kvalitetsmessige tjenester til lavere kostnad. Innkjøp av felles dataverktøy innenfor lønn, personal og økonomi kan legge til rette for interkommunale tjenester i fremtiden. Fokuset på kommunesammenslåinger medfører at mulige samarbeidspartnere er avventende.

Statsbudsjettet gir Målselv en økning i frie inntekter på 1,3 prosent. I denne veksten er det lagt inn for at kommunene skal styrke sin helsesøstertjeneste. Deler av veksten er begrunnet i en styrking av kommunale tjenester til rusavhengige med psykiske lidelser. Det er også lagt inne en økning knyttet til et ønske om fleksible barnehageopptak.

Målselv kommune har positiv befolkningsutvikling, men en svakere utvikling enn landet som helhet. Dette betyr at store deler av økning i frie inntekter går med til å dekke de såkalte demografikostnadene, som igjen betyr kostnader til å videreføre tjenestetilbudet med dagens standarder og dekningsgrader. Forslaget til statsbudsjett vil kunne innebære et større reelt handlingsrom for kommunesektoren enn det som var tilfellet i foregående år. Årsaken er at den anslåtte veksten i utgifter til pensjon og demografi er lavere enn tidligere år.

Når anslåtte inntekter for 2015 og konsekvensjustert budsjett med vedtatte årsverksreduksjoner legges inn i budsjettssystemet, viser tallene at drift for 2015 kan være i balanse. Forutsetninger er at tiltak som minimumsavdrag på lån, disponering av premieavvik i budsjettet og en rentebuffer på 0,5 prosent blir beholdt. Da er det ikke lagt inn nye tiltak som det er forventning om fra staten som helsesøstertjenesten eller rus og psykisk helse.

De siste års reduksjoner av årsverk har slik rådmannen vurderer det, utfordret ansatte og ledere i organisasjonen i forhold til å klare å levere samme kapasitet og kvalitet på tjenester med færre ansatte. I forslaget til økonomiplan anbefaler rådmannen å bruke 2015 til å konsolidere før ny vurdering av hvordan man skal arbeide med å ha balanse i økonomien i resten av planperioden. Rådmannen er bekymret for at nærværet i 2014 er synkende i forhold til året før, og at dette kan være et signal om utfordringer knyttet til disse problemstillingene.

Kommunebarometeret 2014

Kommunebarometeret er en måling av alle kommuner, gjennomført av Kommunal Rapport. Formålet er å lage en lettfattelig og tilgjengelig oversikt over hvordan kommunen drives. Plassering innen grunnskole, eldreomsorg, barnevern, barnehage, helse og økonomi styrer plasseringen. I 2014 endte Målselv på 224. plass. Dette er en forbedring siden 317. plassen i 2011 og 366. plass i 2013.

2.8.6 Utviklingstrekk fremover

Kommunens inntektsgrunnlag er knyttet til demografisk utvikling. SSBs befolkningsprognose viser at folketallet vil øke fram mot 2025, med størst vekst i de eldste aldersgruppene. Utfordringen blir å vri kommunens ressurser mot en økende brukergruppe samtidig som tjenestetilbudet til den oppvoksende generasjon må være av god kvalitet. En satsing på oppvekst vil være en styrke både i forhold til barna/ungdommen som bor i kommunen i dag, og som ett rekrutteringsvirkemiddel for å tiltrekke seg nye attraktive arbeidstakere. En helhetlig plan for PRO-sektoren blir et viktig verktøy for å sikre en forsvarlig disponering av ressurser i forhold til kvalitetskrav og behov.

Interkommunalt samarbeid

Rådmannen har fått mandat til å utrede interkommunalt samarbeid på områdene landbruk, ressurskrevende brukere, helseoppgaver, barnevern, IKT, skatt, regnskap og så videre. Fylkesmannen i Troms har tildelt Sørreisa, Berg, Dyrøy, Bardu og Målselv skjønnsmidler for å utrede ett felles plankontor. Utfordringene er å skaffe kvalifiserte arbeidstakere til små og sårbare fagmiljøer, og dermed vanskelig å levere tjenester med den kvalitet som innbyggerne og fagmyndigheter forventer. Det er vanskelig å si noe om hvor mye kommunen sparer på interkommunalt samarbeid. Det som kommer frem i budsjettet viser ikke hele sannheten da arbeidstid og ressurser for å koordinere samarbeidet ikke vises i budsjettet.

Kommunereformen

Stortinget behandlet 12.6.14 Kommuneproposisjonen 2015, der det er politisk flertall for endringer i kommunestrukturen, målene for reformen, økonomiske virkemidler og at prosessen starter opp til høsten. Regjeringens mål for reformen er: 1) Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne. 2) Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling. 3) Bærekraftige og

økonomisk robuste kommuner. 4) Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver.

Høsten 2014 ble alle landets kommuner invitert til å delta i prosesser med sikte på å vurdere og avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner. Færre og større kommunen skal gi bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte oppgaver, gi bedre muligheter til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn, samt ivareta viktige frivillige oppgaver. Som et generelt prinsipp skal reformen legge grunnlaget for at alle kommunen kan løse sine lovpålagte oppgaver selv. Fylkesmannen i samarbeid med KS skal kjøre prosessen med god lokal forankring. Våren 2015 vil regjeringen legge frem et forslag til nye oppgaver til kommunene. Kommunestyret skal sommeren 2016 fatte vedtak om eventuell kommunesammenslåing. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har laget egen hjemmeside om kommunereformen.

2.8.7 Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser

Utredning av PRO-tjenesten i Målselv

Målselv har et godt utbygd totaltilbud for heldøgns pleie og omsorg sammenlignet med andre kommuner i Norge. Ut i fra dagens befolkningsframskriving vil antall eldre over 80 + forventes øke betraktelig etter år 2020. Kommunen har færre korttidsplasser enn landsgjennomsnittet. Med utgangspunkt i demografien og geografiske avstander konkluderer Telemaksforskning at det er hensiktsmessig med en geografisk inndeling av tjenesten, og at strukturendringer bør skje i PRO Nedre distrikt. Målselvtunet bør utbygges med tanke på framtidig nedleggelse av MSAH.

Noen norske kommuner har prøvd ut den danske «Frederica-modellen». Fokuset er på hverdagsrehabilitering for å beholde ferdigheter. Det vektlegges fysisk aktivitet og utvikling av sosialt nettverk. De eldre gis hjelp til selvhjelp noe som gjøres ved å yte en stor innsats på et tidlig tidspunkt gjennom kursing og trening for å klare seg hjemme lengst mulig. I den helhetlige planen vil mer systematisk tilnærming for forebyggende arbeid bli vurdert.

For å sikre en fremtidsrettet struktur anbefales det at det utarbeides en helhetlig plan for framtidens PRO-tjeneste på bakgrunn av rapporten fra Telemaksforskning.

2.8.8 Innbyggerundersøkelsen/Ungdata

Innbyggerundersøkelsen skiller mellom brukere av tjenester og de som har et generelt inntrykk av en tjeneste. Jevnt over viser tallene at brukere er mer fornøyd enn det inntrykket innbyggerne har. Differansen mellom brukere og inntrykk er et omdømmegap. Kommunen har her en oppgave i å synliggjøre kvaliteten på de tjenester som blir tilbudt. Undersøkelsen viser at innbyggerne har tillit til at kommunen følger lover og regler.

2.8.9 Kilder

- Økonomiplan 2014-2017
- Årsregnskap og årsmelding for 2013 Målselv kommune
- Utredning PRO-tjenesten
- Kommunebarometeret

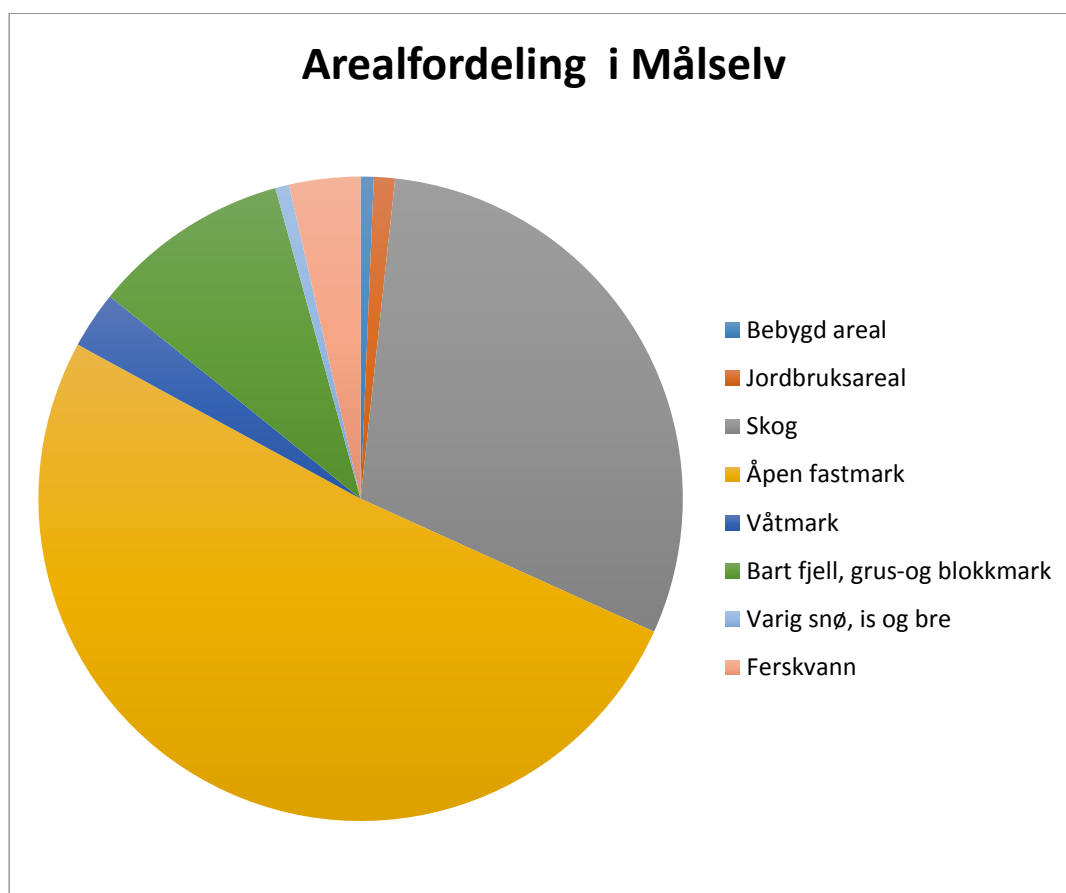
3 Arealbruk og arealstrategi

3.1 Føringer for rullering av kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel er ikke meldt opp til revisjon, men samfunnsdelens målsettinger vil gi føringer for fremtidig arealbruk.

3.2 Status og utviklingstrekk

Målselv har et totalt areal på 3322 km². Av dette arealet er 769,03 km² vernet som nasjonalpark, 3,55 km² som naturreservat og 18,94 km² som landskapsvernområde fordelt på totalt seks områder (SSB 2013). Diagrammet under viser hovedklasser av arealbruk ut i fra tall fra Statistisk Sentralbyrå.

3.2.1 Kommuneplanens arealdel

ble vedtatt i kommunestyret i sak 120/2012 den 13.12.2012. Der oppsummeres arealdelen og fremtidens utforming slik:

Målselv er en spennende kommune med høy aktivitet og fremtidstro. Formålet med kommuneplanens arealdel er å samordne ulike samfunnsinteresser som er representert i kommunen. Landbruk og reindrift skal ha gode vilkår for å utnytte det rike ressursgrunnlaget vi har. Skal det bli interessant for fremtidige generasjoner å overta driften er levende bygder med lokale servicetilbud viktig. Av den grunn er det et grunnleggende mål å opprettholde gjeldende senterstruktur med Bardufoss som hovedsenter og flere småsentra rundt i

kommunen.

Arealdelen skal være et verktøy for å skape forutsigbarhet og hindre nedbygging av verdifulle landbruksarealer. Målselv kommune må som utviklingsaktør ta større ansvar i forhold til å regulere sentrene, samt ved å tilrettelegge for boligbygging knyttet til lokalsentrene der det kan være vanskelig for private å ta utgiftene.

Regionsenter Bardufoss er under press ved at flere aktører vil etablere seg på Andslimoen som oppleves som bedre og billigere byggegrunn. Det er starta opp et stedsutviklingsprosjekt som setter søkelys på sentrumsutviklingen. *(Se eget punkt under)*

Forsvaret er en stor aktør prisgitt skiftende statlig politikk, vår største arbeidsgiver og bruker av store areal. Hovedtyngden er lokalisert på Bardufoss. Områderegulering Bardufoss leir og Bardufoss flystasjon legger opp til en fleksibel plan der hovedfokus er randsonene og kontakten med sivilsamfunnet. Forsvaret stiller høye krav til offentlige serviceytere samtidig som de selv er en aktiv bidragsyter lokalt. Det er krevende både økonomisk og kompetansemessig for en liten kommune å bygge opp og ned servicetilbudet etter politiske svingninger.

Hovedmålet til planen er å styrke skole- og bosettingsstrukturen med regionsenter Bardufoss og levende bygder basert på småsentrene. Styrkeforholdet mellom Bardufoss og Andslimoen skal arbeides videre med i et eget stedsutviklingsprosjekt og planen må vurderes rullert når prosjektet er ferdig. Det legges ut nytt areal til næringsformål langs E6 på Andslimoen. I følge gjeldende planverk skal storhandel og industri samles der. Kommunen mangler større områder som kan tilrettelegges for større etableringer. I reguleringsplanen vil rekkefølgekrav og rett til tilbakekjøp av ubrukte arealer bli hjemlet. En nyregulering kan tilrettelegge for vekst i næringslivet. Arealet ligger inntil E6 og er meget godt egnet for tonnasjekrevende industri.

I gangavstand til småsentrene er det sikret boligtomter i regulerte felt med tilrettelagt infrastruktur. Spredt boligbygging skal skje på dispensasjon med klare lokaliseringskriterier for å ivareta hensyn som naturmangfold, jordvern, kulturminner og samfunnssikkerhet og har høy prioritet i administrasjonen. Tradisjonen med å fradele på restarealer og mindre verdifulle landbruksområder langs veg videreføres. Her er ofte infrastrukturen ivaretatt. Gang- og sykkelveger langs bebyggelse ut i fra sentrene/skolene gjør det mer attraktivt med spredt boligbebyggelse langs veg. Med et slikt bosettingsmønster er det utarbeidet en bærekraftig politikk som ivaretar både jordvernet og ønsket om naboer som ivaretar alle.

Forsvaret er en viktig aktør som arealforvalter og arbeidsgiver i kommunen. Vertskommunerolla er tatt seriøst og det er skapt forutsigbarhet for forsvaret. Viktige arealer er regulert eller under regulering (Områderegulering Bardufoss leir og Bardufoss flystasjon, Øverbygd sentrum sør og nord, Mauken- og Blåtind skytefelt med sammenbindingskorridor og Råvatn skytebane). Tilrettelegging av attraktive boligtomter i hele kommunen samt et godt kommunalt tjenestetilbud, skaper et alternativ til pendling for de som ønsker slå seg ned.

Jordvernet og hensynet til reindrifta er svært viktig. Spredt boligbebyggelse skal i hovedsak skje etter strenge lokaliseringskriterier. På områder der samfunnsinteressene veier så tungt at jordvernet må vike er det presisert i konsekvensutredningen. Det er ikke lagt opp til

spredt fritidsbebyggelse. I stedet har vi konsentrert oss om fortetting i de mest populære utfartsområda i utkanten av Målsnes, under tregrensen i Møllerhaugen, fortetting ved Lille Rostavatn og i Dividalen. På den måten har vi konsentrert belastningen til noen få områder. Den utstrakte fradelingen av dispensasjon til fritidsformål blir innskjerpet. Denne praksisen vil i hovedsak støtte opp om reindriftsinteressene som bruker høyereliggende arealer.

Områder som er vernet eller foreslått vernet er ikke berørt av utbygging. Alle verneområder er lagt inn på plankartet og vil bli videre hensyntatt i saksbehandling etter planen.

Samfunnssikkerhet er en utfordring i en kommune som har kvikkleireområder, er flom- og skredutsatt. Kjente farer er lagt inn på plankartet med hensynssone. Bestemmelsene styrer utbygging. Helhetlig ros-analyse er under utarbeidelse, men en ros-analyse for planområdet er utarbeidet i tillegg til konsekvensutredninger for hvert enkelt område. Hensynet til klimatilpassing er ivarettatt, og må få et større fokus i tiden fremover. Vestlandsforskning har pekt på Målselv som en av fire nord-norske kommuner som er mest sårbar for fremtidige klimaendringer basert på faren for flom, leirskred, lange transportavstander og høgt energiforbruk per innbygger. I all videre planlegging må fremtidige klimaendringer være et viktig tema.

3.2.2 Stedsutvikling Bardufoss

I forprosjekt Stedsutvikling Bardufoss (Norconsult 13.05.13) var følgende mål pekt ut for hvert av fokusområdene.

- Fremtidig vekst skal fortrinnsvis kanaliseres til de sentrale områdene i aksene Heggelia-Andselv-Andslimoen.
- Andselv skal videreutvikles med sentrumsformål under arbeidstittel "Møteplassen".
 - o Aktivisering av byrom
 - o Vekst innover
 - o Konsentrert innsats- torg og gågate
 - o Allianse og samspill
- En omforen plan skal styrke og motivere til næringsutvikling på Andslimoen under arbeidstittelen "Kraftsenter".
 - o Nye rammer for utvidet arealbruk
 - o Allianse og samspill

Disse målene beskriver samtidig overordnet strategi for videre utvikling av Bardufoss.

Hovedprosjektet stedsutvikling Bardufoss er en direkte oppfølging av forprosjektet gjennomført i perioden januar – juni 2013. Hovedprosjektet er et treårig prosjekt som ble påbegynt i februar 2014 og skal løpe ut 2016. Prosjektet eies av Målselv kommune og plan og næringsutvalget er styringsgruppe for prosjektet. Styringsgruppa er overordna ansvarlig for prosjektets måloppnåelse og resultater. I tillegg til styringsgruppen er det nedsatt prosjektgrupper og arbeidsgrupper.

3.3 Planer, rapporter, utredninger og undersøkelser

Kommuneplanens arealdel dekker hele kommunen. Der det er vedtatt reguleringsplaner er de videreført i arealdelen.

3.4 Innbyggerundersøkelsen/Ungdata

I følge innbyggerundersøkelsen ligger kommunen litt under landsgjennomsnittet i forhold til å ta vare på naturen, landskapet og dyrket mark. Når det gjelder ivaretagelse av friluftsområder og tilrettelegging for friluftsliv ligger vi på landsgjennomsnittet.

3.5 Kilder

- Kommuneplanens arealdel 2012-2025
- Forprosjekt Stedsutvikling Bardufoss

4 Kilder

- Folkehelseprofilen for 2014. Folkehelseinstituttet, www.fhi.no.
- Legetjenesten i Målselv, evaluering utført i 2013. Utfordringer, tiltak og anbefalinger sett i et fremtidsperspektiv. Rapport 31.oktober 2013. Familieenheten.
- Utredning PRO-tjenesten i Målselv kommune. Telemarksforskning TF-rapport nr. 339 2014
- Sluttrapport innbyggerundersøkelsen 2014.
Innbyggerundersøkelsen ble gjennomført i april 2014. 1998 informanter fordelt representativt på kjønn og aldersgruppene 18-39, 40-66 og 67+ fikk tilsendt spørreskjema og passord. Svarprosenten var på 33. Innbyggerundersøkelsen er ingen fasit, men en temperaturmåling på hva innbyggerne mener om kommunen som tjenesteyter, bosted og tillit til lokaldemokratiet. Undersøkelsen kan gi retning til planarbeidet.
- Ungdata. Rapport utarbeidet på oppdrag fra Helsedirektoratet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) og de regionale kompetansesentrene for rusfeltet (KoRus) faglig ansvarlig. Undersøkelsen ble gjennomført i 8.-10.trinn i uke 11-12 2014. www.ungdata.no. 95 prosent av elevene i Målselv har besvart undersøkelsen, som er et ledd i å skaffe lokal oversikt over ungdomsgruppen. Oversikten er en del av arbeidet etter folkehelselovens § 5 som krever at kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne.
- Bioregion Målselv. Dahl & Uhre arkitekter AS på oppdrag fra Målselv kommune. Oktober 2011.
- Kommuneplanens arealdel 2012-2025. Vedtatt i kommunestyret 13.12.12, sak 120/2012.
- Statistisk sentralbyrå
- Utviklingsplan næring, strategisk del. Siste rullering vedtatt i kommunestyret i sak 40/2011.
- Kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2012-2015. Vedtatt i kommunestyret i møte 15.12.2012, sak 87/2012.
- Økonomiplan 2014-2017 for Målselv kommune, vedtatt i kommunestyret i møte 05.12.13, sak 102/2013
- Utkast til budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018 for Målselv kommune.
- Forvaltningsplan for rovvilt region 8. Vedtatt av rovviltnemnda 10.10.2013. Link på www.fykesmannen.no/Troms.
- ROS-analyse for Målselv kommune, kommunestyresak 90/14, møte 06.11.14.

- Regional klimasårbarhetsanalyse for Nord-Norge, Vestlandsforskning, VF-rapport 4-06. www.vestforsk.no/rapportar.
- Kommunebarometeret 2014. Kommunal Rapport.
- Høringsutkast Regional forvaltningsplan 2016-2021 for Vannregion Troms
- Tilstandsrapport grunnskoler 2013
- Forprosjekt Stedsutvikling Bardufoss
- Verdiskapingen og sysselsettingen av landbruket i Troms, NILF notat 2014/4
- Kommunestyresak 49/14 om PRO-tjenesten og 82/14 Utvidelse av Målselvtunet
- FNs barnekonvensjon
- KS "Sammen om det gode liv – en veiledning for utvikling av lokal frivillighetspolitikk"
- Tilsynsrapport barnehager 2011
- Årsmelding 2013 Pedagogisk-psykologisk tjeneste.